

ДРУГА КНИГА ПАРАЛИПОМЕНОН.

¹ І утвердився Соломон, син Давидів, у своєму царстві; й Господь, Бог його, був при йому, й підніс його високо.

² І звелів Соломон зібратись усьому Ізраїлеві: тисячникам, і сотникам, і суддям, і всій старшині по всьому Ізраїлі — головам у поколіннях.

³ І пішли Соломон і весь збір із ним на гору, що в Габаоні, бо там був Божий намет соборний, що його Мойсей, слуга Божий, построїв в пустині.

⁴ Скриню ж Божу переніс був Давид з Киріятариму на місце, яке наготував для неї Давид, збудувавши для неї намет в Єрусалимі.

⁵ А мідяний жертівник, що зробив Безалеїл Урієнко Оровенків, зіставався там, перед наметом Господнім, і Соломон з громадою приступили до його.

⁶ І там перед лицем Господа, на мідяному жертівнику, що перед соборнім наметом, приніс Соломон тисячу жертов цілопалених.

⁷ Тієї ночі зявився Бог Соломонові й сказав йому: Преси, щоб я дав тобі.

⁸ І сказав Соломон до Бога: Ти показав Давидові, панотцеві мойму, велику ласку, мене ж настановив царем замість його.

⁹ Нехай же, Господи Боже, справдиться твоє слово до Давида, панотця мого; бо коли ти настановив мене царем над народом таким великим лічбою, як земляний порох,

¹⁰ То тепер дай мені мудрість і знання, щоб я міг виходити й входити перед сим народом, бо хто може правити сим народом твоїм великим?

11 І сказав Бог Соломонові: За те, що в тебе се було на думці, й ти не просив багатства, маєтків і слави та душ твоїх ворогів, ані не просив довгого віку, а просив собі мудрості й знання, щоб правити моїм народом, що над ним поставив я тебе царем,

12 Буде тобі дана премудрість і знання, а багатства, достатки й славу дам я тобі такі, яких не було в царів переднійш за тебе й не буде після тебе.

13 І прийшов Соломон із гори, що в Габаоні, від намету соборного в Єрусалим, і царював в Ізраїлі.

14 І набрав Соломон колесниць і верховців; і було в його тисяча чотириста колесниць і двацять тисяч верховців; а порозміщував він їх по колесничніх містах та при цареві в Єрусалимі.

15 І зробив царь срібло та золото в Єрусалимі в рівній ціні з простим каміннем, а кедрі задля їх множества в одній ціні з сикоморами, що на низинах.

16 Коні для Соломона приводили з Єгипту та з Куви; царські купці з Куви доставляли їх за готові гроші.

17 Кожну колесницю приставляли з Єгипту за шістьсот секлів срібла, а коня — за сто п'ятьдесят. Так само приставляли вони своїми руками для всіх царів Геттійських і царів Арамейських.

2

1 І постановив Соломон збудувати дом іменню Господньому й дім царський задля себе.

2 І одлічив Соломон сімдесять тисяч двигарів і вісімдесять тисяч камянолупів у горах, а наглядачів за ними три тисячі шістьсот.

3 І послав Соломон до Тирського царя Гирана сказати: Як чинив ти для мого панотця Давида, й

посилав для його кедри на будову дому, де він жив, (так зроби й для мене.)

⁴ Оце я будую дім іменню Господа, Бога мого, який буде присвячений йому на те, щоб там запалювати перед ним пахуще кадило, складати повсячасно хліби показні та приносити всепалення вранці й ввечорі, що суботи, й що нового місяця, й в свята Господа, Бога нашого, як се назавсіді приказано Ізраїлеві.

⁵ А дім, що я будую, великий, бо великий і Бог наш, більший від усіх богів.

⁶ Та й хто спромігся б збудувати дім йому, коли небо й небеса небес не помістять його? І хто я, щоб міг збудувати дім йому? Хиба тільки для палення кадила перед лицем його.

⁷ Так оце пришли мені чоловіка, тямущого робити вироби з золота, й з срібла, й з міді, й з заліза, й з пурпурового, червоного та жовтого шовку, й вміючого вирізувати різьби разом із художниками, які є в мене в Юдеї та в Єрусалимі, що їх замовив Давид, панотець мій.

⁸ І пришли мені кедрової деревні, й кипарису й соснини з Ливану, бо я знаю, що твої слуги вміють рубати дерева Ливанські. І оце мої слуги пйдуть із твоїми слугами,

⁹ Щоб наготувати мені силу деревні, бо дім, що я будую, великий та чудовий.

¹⁰ А оце для рубачів, твоїх слуг, що рубають дерева, я даю на харч: пшениці двацять тисяч корців, та ячменю двацять тисяч корців, та вина двацять тисяч ведер, та оливи двацять тисяч мір.

¹¹ І відповів Гирам, царь Тирський, листом, що його прислав до Соломона: Через те, що Господь любить свій народ, настановив він тебе царем над ним.

12 А дальше казав Гирам: Слава Господеві, Богові Ізрайлевому, сотворившому небо й землю, та давшому цареві Давидові мудрого сина, що має тямку, розум і розвагу, й задумав будувати дом Господеві й дім царський для себе.

13 Так оце я посилаю тобі мужа розумного й тямущого, Гирам-Абія,

14 Сина однієї жінки з дочок Данових, — а батько його Тириець, — уміючого виробляти з золота й з срібла, з міді, з заліза, з каміння й з дерева, з пурпурового та жовтого шовку, й з виссону та з багрянці, й вирізувати усяково, й робити мистецьки, що йому буде доручено, вкупі з художниками твоїми й з художниками добродія мого Давида, панотця твого.

15 А пшеницю й ячмінь, оливу й вино, що про їх ти говорив, мій добродію, пошли твоїм слугам;

16 А ми нарубаємо дерев на Ливані, скільки тобі потрібно, й приставимо їх в плотях морем до Яфи, а ти перевезеш їх у Єрусалим.

17 І перелічив Соломон усіх чужинців в краю Ізрайлевому після переліку їх, що зробив Давид, батько його, й знайшлося їх сто п'ятьдесят і три тисячі шістьсот.

18 І зробив він ізміж них сімдесят тисяч двигарів і вісімдесят тисяч камянолупів на горах, а три тисячі шістьсот приставників, щоб принукували народ до роботи.

3

1 І почав Соломон будувати дом Господній в Єрусалимі на горі Моріа, що була вказана Давидові, його батькові, на місці, що зготував Давид на току Орни Евузія.

² А почав він будувати другого дня другого місяця, четвертого року свого царювання.

³ А ось основа, що заложив Соломон, щоб ставити дом Божий: довжина його на шістьдесят локот переднійшої міри^{*}, а ширина на двадцять локот.

⁴ А притвор, що на переді, в довжину як храм завширшки — на двадцять локот, а заввишки сто двадцять. Обложив же його всередині щирим золотом.

⁵ А дім головний оббив кипарисовим деревом і обложив його ліпшим золотом, та повироблював по йому пальми й ланцюжки.

⁶ І обклав дом дорогими камінцями задля прикраси; а золото було Парваїмське золото.

⁷ І пообкладав дім, сволоки, пороги, й стіни його, (і вікна), й двері його золотом, та повирізував на стінах херувимів.

⁸ І построїв Св'яте Св'ятих: довжина його після ширини храму на двадцять локот, та й ширина його на двадцять локот; а обклав його ліпшим золотом на шістьсот талантів.

⁹ В цв'яхах було в кожному ваги до пятьдесяти секлів золота. Та й горішні комнати обклав золотом.

¹⁰ І зробив в Св'ятому Св'ятих два херувими різьбярської роботи, й обклав золотом.

¹¹ Крила в херувимів були двадцять локот завдовжки. Одно крило в пять локот торкалось об стіну дому, а друге крило, так само в пять локот, черкалось об крило другого херувима;

¹² І крило другого херувима, в пять локот, так само доторкалось стіни дому, а друге крило на пять локот сходилось з крилом другого херувима.

¹³ Крила сих херувимів були розпростерті на

* **3:3** Намету Мойсеєвого

двайцять локот; і стояли вони на ногах своїх, лицями своїми до храму.

14 І зробив завісу з жовтої, пурпурової та багряної тканини й з виссона, й з'образив на ній херувимів.

15 І зробив перед храмом два стовпи заввишки по трийцять п'ять локот, і главень поверх кожного п'ять локот.

16 І зробив ланцюжки, як у святині, і поклав на верх стовпів, і виробив сто гранатових яблук і почепляв на ланцюжках.

17 І поставив стовпи перед храмом, один з правого боку, другий з лівого, й назвав правобічного Яхин, а лівобічного Боаз.

4

1 І зробив мідяний жертівник: двацять локот завдовжки, й двацять локот завширшки, а десять локот заввишки.

2 І зробив море вилите, — від краю його до краю його десять локот, — навкруги кругле, заввишки на п'ять локот; а шнурок на трийцять локот обіймав його навкруги;

3 І вилиті подоби волів стояли під ним навкруги з усіх боків; на десять локот обступали море навкруги два ряди волів, вилитих суцільно з ним.

4 Стояло воно на дванадцятьох волах; три гляділи 'д півночі, а три гляділи на захід, і три гляділи на південь, а три гляділи 'д сходіві, — а море на їх зверхи; а задами були вони обернені всередину під його.

5 Завтовшки було воно на долоню; а краї його вироблені, як краї чаші, були схожі на розцвилу лелію. В його входилось трохи не три тисячі вєдер.

6 І зробив десять умивальниць, і поставив п'ять по правий бік, а п'ять по лівий, щоб полоскати в їх; —

наготоване до всепалення полоскали в їх, а море для сьвященників, щоб вони обмивались у йому.

7 І зробив десять золотих сьвічників, як повинно бути, й поставив в храмі пять по правий бік, а пять по лівий.

8 І зробив десять столів, і поставив в храмі, пять по правий бік, а пять по лівий, і зробив сто золотих чаш.

9 І зробив двір сьвященицький, і двір великий, і ворота в двір, а ворота й зависи до їх оббив міддю.

10 Море поставив по правому боці на південний схід.

11 І поробив Гирам миски й лопатки, й чаші, (і кадильниці й весь жертовний посуд). І доконав Гирам всю роботу, що її робив для царя Соломона в дом Божий:

12 Два стовпи й дві опояски з вінців по верхах стовпів, і дві сітки до прикривання обох опоясок із вінців, що зверхи на стовпах.

13 І чотириста гранатових яблук до двох сіток, по два ряди гранатових яблук до кожної сітки, для прикривання двох опоясок вінців, що на стовпах.

14 І підніжки поробив він, і вмивальниці поробив на підніжках;

15 Одно море та дванайцять волів під ним,

16 І миски, й лопатки, й вилки, й весь прилад їх поробив Гирам-Абій для царя Соломона в дом Господень із лискучої міді.

17 В околиці Йордані виливав їх царь в глинкаватій землі, між Сокхотом і Зередою.

18 І наробив Соломон усього сього посуду велику силу, так що й ваги міді не знали.

19 І поробив Соломон усяку річ до Божого дому, й золотий жертівник, і столи, що на них хліби показні,

20 І сьвічники й ляmpi їх із щирого золота, щоб

засвѣчувати їх, як потрібно було, перед Сьвятим Сьвятих;

²¹ І цвѣти до лямп, і щипці були золоті, усе з щирого золота,

²² І ножі, й кропильниці, й чаші, й лодки з золота найчистішого, й двері храму, — двері його в середині в Сьвяте Сьвятих, і двері храму в сьвятиню — все з золота.

5

¹ І скінчилась уся робота, що її робив Соломон для дому Господнього. І приніс Соломон присьвячене Давидом, його батьком, і срібло й золото, й усякий посуд, і передав у скарбівні дому Божого.

² Тоді зібрав Соломон старшини Ізрайлеві і всі голови в поколіннях, начальників над поколіннями синів Ізрайлевих, в Єрусалим, щоб перенести скриню завіту Господнього з Давидового міста, се б то з Сиону.

³ І зібрались до царя усі Ізрайлитяне на сьвято, сьомого місяця.

⁴ І як прийшли всі старшини Ізрайлеві, взяли левіти скриню.

⁵ І понесли скриню й намет соборний й весь сьвящений посуд, що в наметі, — а несли їх сьвященники та левіти.

⁶ А царь Соломон і весь збір Ізрайлів, що зібрався до його перед скринєю, приносили жертви з овець та волів, яких ніхто не міг перелічити та означити, так їх було багато.

⁷ І принесли сьвященники скриню завіту Господнього на її місце, в вістильницю храму — в Сьвяте Сьвятих, під крила херувимів.

⁸ А херувими простягали крила над місцем скрині, і прикривали херувими скриню й носила її зверху.

⁹ Жертки же були такі довгі, що голови жерток скрині було видно перед вістильницею, але вони не виходили аж надвір, і там вони по сей день.

¹⁰ У ковчезі ж не було нічого окрім двох таблиць, що їх вложив був Мойсей на Горєбі, як Господь учинив завіт із синами Ізрайлевими після їх виходу з Єгипту.

¹¹ Як сьвященники вийшли з сьвятині, (бо всі сьвященники, бувші там, осььвятились, не вважаючи на відділи);

¹² І левіти сьпівці, — всі вони, се б то Асаф, Еман, Ідитун і сини їх та брати їх, убрані в виссон, із кимвалами, з псалтирями й цитрами, стояли від східнього боку жертівника, а з ними сто двацять сьвященників, трубивших у труби;

¹³ І коли всі як один трубили й сьпівали, видаючи неначе один голос на хвалу й славу Господа, та як загремів гук труб і кимвалів і музичних приборів на хвалу Господеві: бо він благий і віковічня милость його! тоді дом, дом Господній сповнився облаком,

¹⁴ І не змогли сьвященники стояти на службі задля хмари, бо слава Господня сповнила дом Божий.

6

¹ Тоді промовив Соломон: Господь обіцяв, що буде жити в облаці,

² Я ж збудував дом на пробуток йому, щоб там пробував по віки.

³ І повернувся царь своїм лицем і поблагословив увесь збір Ізраїльський — (бо весь збір Ізраїльський стояв), —

⁴ І сказав: Нехай буде слава Господеві, Богові Ізрайлевому, котрий, що вирік устами своїми

Давидові, панотцеві мойму, здійснив тепер своєю рукою! А сказав він:

⁵ Від того часу, як я вивів народ мій з землі Єгипецької, не обрав я міста ні в одному зпоміж поколін Ізрайлевих до збудування дому, де пробувало б ім'я моє, й не вибрав чоловіка, що управляв би народом моїм Ізраїлем,

⁶ А вибрав я Єрусалим, щоб там пробувало імення моє, й вибрав Давида, щоб був над народом моїм Ізраїлем.

⁷ І було на думці в Давида, панотця мого, збудувати дім іменню Господа, Бога Ізрайлевого,

⁸ Але Господь сказав Давидові, панотцеві мойму: В тебе на думці збудувати храм іменню мойму, та й добре, що це в тебе на думці,

⁹ Але не ти збудуєш храм, а твій син, що вийде з чересел твоїх, — він збудує храм іменню мойму.

¹⁰ І здійснив Господь слово своє, що вирік: Я став на місце Давида, панотця мого, й засів на престолі Ізрайлевому, як вирік Господь, і збудував дом іменню Господа, Бога Ізрайлевого.

¹¹ І зложив я там скриню, що в їй завіт Господній, вчинений ним з синами Ізрайлевими.

¹² І став Соломон перед жертівником Господнім поперед усієї громади Ізраїльської, й зняв руки свої, —

¹³ Бо Соломон зробив був мідяний амвон, завдовжки п'ять локот, і завширшки п'ять локот, а заввишки три лікті, й поставив його серед двора —, й став на йому, й припав на коліна поперед усієї громади Ізраїльської, і зняв свої руки до неба,

¹⁴ І промовив: Господи, Боже Ізраїлів! Нема Бога, рівного тобі ні на небі ні на землі. Ти додержуєш заповіт і ласку до слуг твоїх, що обертаються до тебе усім серцем своїм:

15 Ти подав слuzі твоему Давидові, панотцеві мойму, що ти казав йому; що вирік ти устами твоїми, те справдив еси сьогодні рукою твоєю.

16 І тепер, Господи, Боже Ізраїлів! сповни слuzі твоему Давидові, панотцеві мойму, те, що сказав еси йому, говорячи: не переведеться в тебе перед лицем моїм сидячий на престолі Ізраїлевому, як тільки сини твої стерегти муть доріг своїх, ходячи по законові мойму так, як ти ходив передо мною.

17 Тепер же, Господи, Боже Ізраїлів! нехай здійсниться слово твоє, що вирік еси слuzі твоему Давидові.

18 Та чи ж справді Богові жити з людьми на землі? Коли небо й небо небес не помістять тебе, то тим менше сей храм, що я збудував.

19 Але зглянься на молитву й благанне слуги твого, Господи Боже мій! почуй взивання й мольбу, якою слуга твій молиться перед тобою.

20 Нехай очі твої споглядають на храм сей в день і в ночі, на місце, де ти обіцяв положити імення твоє, щоб вислуховувати молитву, якою раб твій буде молитись на цьому місці.

21 Вислуховуй благанне слуги твого й народу твого Ізраїля, коли вони будуть молитись на цьому місці; вислуховуй в місці пробутку твого, в небі, почуй і помилуй!

22 Коли хто согрішить проти ближнього свого, й наложать на його присягу, щоб поклявся, і присяга буде відбуватись перед жертівником твоїм в цьому храмі,

23 Тоді ти почуй з неба і вчини суд над слугами твоїми; покарай винного, обернувши провину його на голову його, й виправдай безвинного, віддавши йому по правді його.

24 Коли народ твій Ізраїль буде побитий ворогом за те, що согрішив перед тобою, відтак же вони обернуться і визнають імення твоє, та будуть просити й молитись перед тобою в сьому храмі,

25 Тоді ти почуй з неба, й прости гріх народові твому Ізраїлеві, й верни їх у землю, що дав еси їм і батькам їх.

26 Як замкнеться небо і не буде дощу за те, що вони согрішили перед тобою, а відтак молитись муть на сьому місці й визнають імення твоє, й навернуться від гріха свого, бо ти впокорив їх, —

27 Тоді почуй з неба й прости гріх слугам твоїм і народові твому Ізраїлеві, напутивши їх на добру путь, якою їм ходити, й пошли дощ на землю твою, що дав еси народові твому в наслідню державу.

28 Коли буде голод у землі, чи буде пошесть, чи буде суша, чи ржа, сарана або черви, чи тіснити муть його вороги його в землі займанщини його, або буде яка нужда чи хвороба яка, —

29 То всяку молитву, всяке благанне від якої небудь людини або від усього народу твого Ізраїля, коли вони почують кожний своє горе й нужду свою, й простягнуть руки свої до храму сього,

30 Ти почуй з неба, з місця пробування твого, й прости, й відплати кожному по всіх поступках його, так як ти визнаєш серце його, бо ти один знаєш серце синів людських, —

31 Щоб вони боялись тебе й ходили дорогами твоїми по всі дні, доки живуть на землі, що дав еси батькам нашим.

32 Навіть і чужинець, що не з твого народу Ізраїля, — коли б він прийшов із далекої сторони ради імення твого великого й руки твої потужної, та простягнутої правиці твоєї, — коли б він прийшов і

молився перед храмом сим,

33 То почуй його з неба, з місця пробутку твого, й вчини все, про що буде покликати до тебе чужоземець, щоб усі народи на землі знали імя твоє, й щоб боялись тебе, як народ твій Ізраїль, та щоб дознались, що дім сей, що його збудував я, твоїм називається іменем.

34 Коли виступить народ твій на війну проти ворогів своїх тим шляхом, яким ти пошлеш його, й буде молитись до тебе, обернувшись проти сього міста, що ти вибрав, і проти храму, що я збудував іменню твому,

35 Тоді почуй з неба молитву їх і благання їх, і подай, чого їм треба.

36 Коли ж вони согрішать перед тобою, — бо нема людини, щоб не грішила, — а ти розгніваєшся на їх, і віддаси їх ворогові, й заберуть їх у полон та одведуть їх чи то в далеку чи близьку сторону,

37 І коли вони в землі, де будуть в полоні, схаменуться й навернуться, й будуть молитись до тебе в землі неволі своєї, кажучи: Ми согрішили, вчинили беззаконність, ми винуваті,

38 І обернуться до тебе всім серцем своїм і всією душею своєю в землі свого полону, куди зайнято їх в неволю, та коли молити муться, вернувшись в сторону землі своєї, що дав еси батькам їх, і 'д містові, що ти вибрав, і до храму, що я збудував іменні твому, —

39 Тоді почуй з неба, з місця пробутку твого, молитву їх і благання, й вчини, чого їм треба, та прости народові твому, в чому він согрішив перед тобою.

40 Боже мій! нехай будуть очі твої отворені й уші твої уважливі на молитву в сьому місці.

41 А тепер, Господи Боже, стань на місці спокою твого, ти й скриня сили твоєї. Сьвященники твої, Господи Боже, нехай з'одягнуться в спасенне, а сьвяті твої нехай насолоджуються добрами.

42 Господи Боже! не одверни лица від помазанника твого, помяни ласку до Давида, слуги твого!

7

1 Як скінчив Соломон молитву, спав з неба огонь і поглинув всепаленне й жертви, й слава Господня сповнила храм.

2 І не могли сьвященники ввійти в дім Господній, бо слава Господня сповнила храмину Господню.

3 І всі сини Ізрайлеві, вглядівши, як зійшов огонь і слава Господня на дім, припали лицем до землі, на поміст, і поклонились, і славили Господа, бо він благий, бо віковичня милость його.

4 А царь і весь народ стали приносити жертви перед лицем Господа.

5 І приніс Соломон в жертву дваццять дві тисячі волів і сто дваццять тисяч овець: так осьветили дім Божій царь і весь народ.

6 Сьвященники ж стояли на службі своїй, а левіти з музичними прирядами (до пісень) Господа, що їх поробив царь Давид до прослави Господа —, бо вічна милость його, як то й Давид славив ними —, а сьвященники трубили перед ним, і весь Ізраїль стояв.

7 Осьветив Соломон і часть двора в середині, що перед домом Господнім, бо приніс там всепалення і товщ жертв мирних; на мідяному бо жертівнику, що зробив Соломон, не могли поміститись всепалення і хлібні приноси і товщ.

8 І справив Соломон того часу семиденний празник, і ввесь Ізраїль з ним — громада дуже велика, що зійшлася від грядиці Емату до ріки Єгипецької;

9 А восьмого дня зробили посвятні збори, бо посвяченне жертівника справляли сім день, і празник сім день.

10 А двацять третього дня сьомого місяця відпустив царь народ до їх наметів, радий та веселий серцем за все добро, яке вчинив Господь Давидові та Соломонові, та Ізраїлеві, народові своєму.

11 І скінчив Соломон дім Господень і дім царський; і все, що бажав Соломон в своєму серці, зробити в Господньому домі і в своєму домі, зробив гаразд.

12 І з'явився Господь Соломонові в ночі, і рече до його: Вислухав я молитву твою, і обрав собі се місце за дім жертвоприносин.

13 Коли я замкну небо й не буде дощу, і коли звелю сарані пожерати край, або нашлю пошесть на народ мій,

14 І впокориться народ мій, що зветься іменням моїм, і будуть молитись і шукати лица мого, й навернуться з поганих стежок своїх, то я почую з неба й прошу гріх їх, і вигою землю їх.

15 Тепер будуть очі мої отворені й уші мої вважливі до молитви на місці сьому.

16 І тепер вибрав я й освятив дім сей, щоб імя мое було там по вік; і очі мої й серце мое будуть там по всі часи.

17 І як ти ходити меш перед лицем моїм, як ходив батько твій Давид, і чинити меш усе те, що я заповів тобі, й держати меш постанови мої й закони мої,

18 То утверджу престол царства твого, як обіцяв Давидові, батькові твоєму, словами: Не переведеться в тебе володіючий Ізраїлем.

19 А коли ви одступите й покинете постанови мої й заповіді мої, що я дав вам, і пойдете, та почнете служити іншим богам і кланятись їм,

20 Так викореню Ізраїля з лиця землі моєї, що її дав вам, і сей храм, що я посвятив іменню мойму, відкину від лиця мого, й вчиню його приповідкою й сьміховищем між усіма народами.

21 І храму сього величезного кожний переходячий попри його жахати меться й казати: Завіщо заподіяв Господь таке сій землі й сьому храмові?

22 І відказувати муть: За те, що вони покинули Господа, Бога батьків своїх, що вивів їх із землі Єгипецької, й приліпились до инчих богів, кланялись їм, і служили їм, — за те він наслав на їх усе се лихо.

8

1 Як уплило двацять років після того, що Соломон построїв дом Господень і свій дім,

2 Забудував Соломон і міста, які (оддав) Соломонові Гирам, і оселив в їх синів Ізрайлевих.

3 І пійшов Соломон на Емат-Сува й взяв його.

4 І збудував він Тадмор в пустині, і всі міста про запаси, які позакладав в Ематі.

5 Він забудував і Беторон Вижній та Беторон Нижній, міста утвержені, з мурами, брамами та засовами,

6 І Балаат і всі міста про запаси, що були в Соломона, й усі міста про колесниці, і міста для кінноти, й усе, що хотів Соломон збудувати в Єрусалимі й на Ливані, і по всій землі панування свого.

7 Увесь же народ, що зіставсь від Геттіїв, та Аморіїв, та Ферезіїв, та Гевіїв, та Евузіїв, що були не з синів Ізрайлевих, —

⁸ Дітей їх, що полишались після їх в землі, а котрих сини Ізрайлеві не вигубил, — поробив Соломон чиншовиками до сього часу.

⁹ А синів Ізрайлевих не робив Соломон крепаками до своїх робіт, вони були людьми військовими та начальниками прибічників його та наказними над його колесницями й кіннотою його.

¹⁰ І було в царя Соломона головних приставів над народом двісті пятьдесять.

¹¹ А Фараонову дочку перевів Соломон з Давидового міста в дім, що його збудував для неї, бо казав: Неповинна жінка жити в мене в домі Давида, царя Ізрайлевого, бо він сьвятий, через те що в його ввійшла скриня Господня.

¹² Тоді почав Соломон приносити всепалення Господеві на жертівнику Господньому, що його построїв перед притвором,

¹³ Щоб по постанові приносити кожного дня всепалення, як заповів Мойсей, що суботи і на молодику, й на сьвятки, — три рази на рік: в сьвято опріснчне й в сьвято тижнів, і в сьвято кучок.

¹⁴ І встановив він — як се розпорядив Давид, отець його, — черги про сьвященників у службах їх, і про левітів у стражах їх, щоб вони славили і служили при сьвященниках по постанові на щодень; і про воротарів черги їх до кожної брами; бо такий був заповіт Давида, чоловіка Божого.

¹⁵ І не відступили від приказів царських дотично сьвященників та левітів в нічому, ані в пильнуванні скарбів.

¹⁶ Так було впорядковане все діло Соломонове від часу закладин дому Господнього аж до цілковитого окінчення дому Господнього.

¹⁷ Тоді пійшов Соломон у Езіон-Гебер і в Елат, що при березі моря, в землі Ідумейській.

18 І прислав йому Гирам через слуг своїх кораблі та підданих собі мореходів, що з морем обізнані, й поплили вони з Соломоновими слугами в Офир, і доставили звідтіль чотириста п'ятьдесять талантів золота, й привезли цареві Соломонові.

9

1 Як перечула цариця Сабська про славу Соломонову, прибула вона, вивідати Соломона загадками, до Єрусалиму з великим багацьтвом, з верблюдами, що везли пахощі та премного золота й дорогоцінного каміння. І прибувши до Соломона, розмовляла з ним про все, що було в неї на серці.

2 І відповідав їй Соломон на все, про що вона питала, й не знайшлось нічого невідомого в Соломона, чого б він їй не вияснив.

3 І побачила цариця Сабська мудрість Соломонову й дім, що він збудував,

4 І страви до столу його, й житла дворян його, й занятте слуг його й одержу їх, і пивничників його та одержу на їх, і хідник, через який він ходив в дім Господень, і вона не стямилась;

5 І промовила до царя: Щира правда те, що я чула в землі моїй про діла твої та про мудрість твою,

6 Та я не йняла віри переказам про їх, доки не прийшла й не побачила на свої очі. І оце мені й половини не сказано про твою велику мудрість: у тебе сього більше, ніж йде чутка, що я чула.

7 Щасливі люде твої, й щасливі сі слуги твої, що по всяк час стоять перед тобою, та слухають мудрості твоєї.

8 Нехай буде слава Господеві, Богові твому, що зволив посадити тебе на престол свій за царя в Господа, Бога твого. Се тому, що Бог твій полюбив

Ізраїля, і хотів зміцнити його на віки, настановив він тебе царем над ним, щоб чинив суд та правду.

⁹ І подарувала вона цареві сто й двацять талантів золота й велику силу пахощів та дорогого каміння; й не було таких пахощів, які подарувала цариця Сабська цареві Соломонові.

¹⁰ А слуги Гирамові й слуги Соломонові, що привезли золото з Офира, привезли й червоного дерева та благородного каміння.

¹¹ І поробив царь з сього червоного дерева східці до дому Господнього і до дому царського, і цитри та псалтирі для співців. І не видано було нічого такого переднійше в землі Юдейській.

¹² Царь же Соломон дав цариці Сабській усе, чого вона забажала і чого вона просила, окрім подібних річей, які вона привезла цареві. І вибралась вона назад у землю свою, вона й прислуга її.

¹³ Ваги в золоті, що приходило до Соломона що року, було шістьсот шістьдесять шість талантів золота;

¹⁴ Окрім того, приносили посланці та купці, та й всі царі Арабські й намісники земські приносили золото та срібло Соломонові.

¹⁵ І зробив царь Соломон двісті великих щитів із кованого золота, — по шістьсот секлів кованого золота пішло на кожний щит, —

¹⁶ І триста щитів менших з кованого золота, — по триста секлів золота пішло на кожний щит; і помістив їх царь в домі з Ливанського дерева.

¹⁷ І зробив царь великий престол із слонової кості, й обтягнув його щирим золотом.

¹⁸ І шість східців до престола й золотий підніжок, прироблений до престола, й поруччя по обидва боки сідалища, а два леви, стояли коло поруччя,

19 Дванайцять же левчуків стояло там на шести ступенях по обидва боки. Не було такого (престола) ні в одному царстві.

20 І весь пивний посуд у царя Соломона був із золота, та й усе знарядде в будинку з деревні Ливанської були з добірнього золота; срібло за часів Соломонових вважалось ні за що,

21 Бо цареві кораблі ходили в Тарсис із слугами Гиравовими, й що три роки вертались кораблі з Тарсиса, й привозили золото й срібло, слонову кість і малпи й пави.

22 І переважив Соломон усіх царів на землі заможністю і мудрістю.

23 І всі царі на землі бажали бачити Соломона, щоб послухати мудрості його, що вложив йому Бог у серце.

24 І кожний з їх приносив у дарі посуд срібний, і посуд золотий, і вбрання, зброю й пахощі, коні й мули, що року.

25 І було в Соломона чотири тисячі стаєн на коні й вози, й дванайцять тисяч їздеців, а порозміщував він їх по колесничних містах і при цареві — в Єрусалимі;

26 І панував він над усіма царями, від ріки Евфрату до землі Філістійської й до гряниць Єгипту.

27 І зробив царь в Єрусалимі срібло в рівній ціні з простим каміннем, а кедри задля їх множества в однаковій ціні що й сикомори по низинах.

28 Коні приводили Соломонові з Єгипту й з усіх країв.

29 Прочі дії Соломонові, як перші так і останні, записані в літописях пророка Натана і в пророкуваннях Ахії з Силому та в видіннях віщого Йоїля про Еробоама, сина Набатового.

30 А царював Соломон в Єрусалимі над усім Ізраїлем сорок років.

³¹ І спочив Соломон із батьками своїми, й поховали його в місті Давида, батька його. І зацарював Робоам, син його, замість його.

10

¹ І пішов Робоам у Сихему, бо в Сихемі зішлись усі Ізраїлитяни, щоб окликнути його царем.

² Як зачув про це Еробоам Набатенко, що був в Єгипті, втікши туди від царя Соломона, то вернувся Еробоам із Єгипту.

³ І послали, й покликали його, й прийшов Еробоам і весь Ізраїль, і казали Робоамові так:

⁴ Панотець твій наложив на нас важке ярмо, але ти полегши важку роботу батька твого й важенне ярмо, що він наложив на нас, а ми служити мемо тобі.

⁵ І відказав він їм: Через три дні прийдїть знов до мене. І розійшовсь народ.

⁶ І радився царь Робоам із старшинами, що стояли перед лицем Соломона, батька його, за життя його, й промовив: Як ви порадите, відповісти народові сьому?

⁷ Вони сказали йому: Коли ти (сьогодні) будеш добрий до сього народу й догодиш їм, і говорити меш з ним ласково, то вони будуть тобі слугами по всяк час.

⁸ Але він змаловажив раду старшин, яку вони давали йому, й став радитись із людьми молодими, що зросли вкупі з ним, й стояли перед лицем його;

⁹ І промовив до їх: Як ви порадите мені відповісти народові сьому, казавшому мені так: Полегши ярмо, яке наложив на нас твій батько?

¹⁰ І говорили з ним молоді люде, що зросли вкупі з ним, і сказали: Так скажи народові, говорившому тобі: Твій батько наложив на нас тяжке ярмо, а ти

полегши нам — оттак скажи їм: Мій мізинець товщий за клуба батька мого.

11 Батько мій наложив на вас важке ярмо, а я збільшу ваше ярмо; мій батько карав вас бичами, а я бити му скорпіонами.

12 І прийшов Еробоам і ввесь народ до Робоама третього дня, як звелів царь, сказавши: Прийдіть до мене знов через три дні.

13 Тоді дав їм царь жорстку відповідь, бо знехтував царь Робоам раду старших, і говорив їм, як пораяли молоді, так:

14 Панотець мій наложив на вас важке ярмо, а я його збільшу: панотець мій карав вас бичами, а я бити му вас скорпіонами.

15 І не послухав царь народу, бо так призначено було від Бога, щоб справдити Господеві слово своє, що вирік він через Ахію з Силому Еробоамові, синові Набатовому.

16 Як побачив увесь Ізраїль, що царь його не слухає, то й відповів народ цареві, кажучи: Яка нам частка в Давиді? Нема нам спілки з сином Ессеєвим; Ізраїлю, до дому! Теперечки знай свій дім, Давиде. — І розійшлись усі Ізраїлитяне по домівках своїх.

17 Тільки над синами Ізраїлевими, що жили в містах Юдиних, зівстався царем Робоам.

18 Як же послав царь Робоам Адонирама, начальника над поборами податків, то сини Ізраїлеві закидали його каміннем, і він умер. А царь Робоам вскочив на колесницю, щоб втікти до Ерусалиму.

19 Так відпали Ізраїлитяне від дому Давидового по сей день.

11

¹ Прибувши Робоам в Єрусалим, скликав із дому Юдиного та Беняминового сто вісімдесять тисяч добірних воїнів, щоб воюватись з Ізраїлем і вернути царство Робоамові.

² Та було слово Господнє до Самея, чоловіка Божого, й сказано:

³ Скажи Робоамові Соломоненкові, цареві Юдейському й всьому Ізраїлеві з поколінь Юдиного й Беняминового:

⁴ Так говорить Господь: Не йдїть і не починайте війни з вашими братами; вертайтеся кожний до дому свого, бо се сталося від мене. Вони послушали слів Господніх і повертались з походу проти Еробоама.

⁵ Робоам жив в Єрусалимі; він обвів міста в Юдеї мурами.

⁶ Він укріпив Бетлеєм і Етам, і Текою,

⁷ І Бетзур, і Сохо, і Одоллам,

⁸ І Гет, і Марешу, й Зиф,

⁹ І Адораїм, і Лахис, і Азек,

¹⁰ І Зору, й Аялон, і Геброн, що були в поколінні Юдиному та Беняминовому.

¹¹ І зміцнив він сі твердині, й понастановляв у їх начальників і построїв комори на хліб та олії та вина.

¹² І построїв в кожному місті доми на щити та списи, й зробив їх дуже міцними. І зістались при йому Юда та Бенямин.

¹³ І зібрались до його сьвященники та левіти, які були по всій землі Ізраїльській, з усіх кінців,

¹⁴ Бо покидали левіти свої городські передмістя і свої посїлості, і поприходили в Юдею та в Єрусалим, бо Еробоам і сини його відставили їх від сьвященницької служби Господеві.

15 Та понастановляв у себе жерців і до висот, і до козлів, і до телців, які повиробляв.

16 А слідком за ними приходили в Єрусалим із усіх поколінь Ізрайлевих такі, що справили серце своє, щоб шукати Господа, Бога Ізрайлевого, щоб тут приносити жертви Господеві, Богові батьків своїх.

17 І зміцнили вони царство Юдине і піддержували Робоама Соломоненка три роки, бо ходили дорогою Давидовою та Соломоною тільки три роки.

18 І взяв собі Робоам за жінку Махалату Еримотівну, Давидового сина, і Абихаїлю, дочку Елїяба, сина Ессеевого;

19 І породила вона йому синів: Еуса й Шемарію, й Загама.

20 Після неї взяв він Мааху Абессаломівну, а вона породила йому Абію, й Аттая й Зизу, й Шеломита.

21 І любив Робоам Мааху Абессаломівну більш усіх жінок та наліжниць своїх, — він бо мав вісімнадцять жінок і шістьдесят наліжниць, і народилось йому двадцять вісім синів та шістьдесят дочок.

22 І поставив Робоам Абію, сина Маашиного, головою й князем над його братами, бо хотів зробити його царем.

23 І був запопадній, і розіслав усіх синів своїх по всіх країнах Юдиних та Беняминових у всі утвержені міста, й давав їм достатнє удержаннє й познаходив багато жінок.

12

1 Як у Робоама царство зміцнилось, і він став потужним, тоді покинув він закон Господній, а з ним і весь Ізраїль.

2 Пятого року царювання Робоамового пійшов Сусаким, царь Єгипецький, на Єрусалим, — бо вони відвернулись від Господа, —

³ З тисячою й двомастами колесниць та з шістьдесятьма тисячами кінноти; й не було ліку народові, що прийшов з ним із Єгипту, Ливійцям, Сукхитам та Етопіям,

⁴ І позабірив утвержені міста в Юдеї, і прийшов під Єрусалим.

⁵ Тоді прийшов пророк Самей до Робоама й до князів Юдейських, що зібрались були в Єрусалимі, спасаючись перед Сусакимом, й сказав до їх: Так говорить Господь: Ви покинули мене, за те покидаю й я вас (віддаючи) в руки Сусакимові.

⁶ І впокорились князі Ізрайлеві і царь, і сказали: Справедливий Господь!

⁷ Як побачив Господь, що вони смирились, тоді прийшло слово Господнє до Семея, й сказано: Вони впокорились; не вигублю їх і незабаром дам їм пільгу; не пролиєсь гнів мій на Єрусалим через руку Сусакимову;

⁸ Одначе вони будуть слугами йому, щоб спізнали, що то значить служити мені, а служити царствам земнім.

⁹ І прийшов Сусаким, царь Єгипецький, в Єрусалим і забрав скарби з храму Господнього й скарби з царської палати; усе позабірив він, забрав і золоті щити, що поробив був Соломон.

¹⁰ І поробив царь Робоам замість їх щити мідяні, й віддав їх до рук начальникам приборників, що стерегли ввіходу в царську палату.

¹¹ Коли йшов царь до дому Господнього, приходили приборники й несли їх, а потім відносили їх знов у палату, що для приборників.

¹² І як він посмирнішав, тоді відвернувся від його гнів Господа, й не занастив його цілковито; до того ж і в Юдеї було таки дещо доброго.

¹³ І утвердився царь Робоам в Єрусалимі і царював.

Сорок і один рік було Робоамові, як почав царювати, а сімнайцять років правив у Єрусалимі, в місті, що зпоміж усіх поколінь Ізрайлевих вибрав Господь, щоб там пробувало імення його. Мати його звалась Наама, Аммонійка.

¹⁴ І чинив він погане, бо не приспособив серця свого до того, щоб шукати Господа.

¹⁵ Дії Робоамові, перші й останні, списані в записах пророка Самея та віщого Адди при родовадах. І була війна між Робоамом і Еробоамом по всяк час.

¹⁶ І спочив Робоам із батьками своїми, й поховали його в місті Давидовому. І став царем Абія, син його, замість його.

13

¹ Вісімнайцятото року царювання Еробоамового став Абія царем над Юдою:

² А царював він три роки в Єрусалимі; мати його звалась Михаїя, Уриїлівна, з Гиви. І була війна між Абією а Еробоамом.

³ І вивів Абія на війну військо з людей хоробрих, — чотириста тисяч мужів добірних, а Еробоам виступив проти його на війну з вісімсот тисячами так само вибраних і хоробрих.

⁴ І став Абія на версі гори Земараїмської, одній з гір Ефраїмових, і промовив: Слухайте мене, Еробоаме й усі Ізраїлитяне!

⁵ Хіба ви не знаєте, що Господь, Бог Ізраїлів, дав царство Давидові над Ізраїлем навіки, йому й синам його, по заповіту солі (вічному)?

⁶ Але піднявся Еробоам Набатенко, слуга Соломона, сина Давидового, і зворохобивсь проти пана свого.

7 І скупились кругом його люде пусті, люде роспустні, і перемогли Робоама, сина Соломонового; а Робоам був молодий та слабкий на серце, й не встояв проти їх.

8 Та й тепер ви гадаєте встояти проти царства Господнього, що в руці синів Давидових, через те що вас дуже много та що у вас золоті телята, які Еробоам поробив вам за богів.

9 Чи не ви ж повиганяли сьвященників Господніх, синів Ааронових, і левітів, і понастановляли в себе сьвященників, які в народів инчих країв? Кожний, хто приходить для свого висьвящення з телям та з сьомма баранами, стає сьвященником тих, що не є богами.

10 У нас же Господь, Бог наш; ми не покидали його, й Господеві служать сьвященники, сини Ааронові, й левіти, кожний в своїй службі.

11 І палять вони Господеві всепалення що-ранку і що-вечора, й запашне кадило, й кладуть рядами хліби на чистому столі й засьвічують золотий сьвічник і лампи його, щоб горіли що-вечора, бо ми держимо постанову Господа, Бога нашого, а ви покинули його.

12 І оце нам проводить Бог, і сьвященники його, і труби голосні, щоб греміти проти вас. Сини Ізрайлеві! не воюйте проти Господа, Бога батьків наших, бо не мати мете хісна.

13 Тим часом Еробоам послав ватагу на засідку позад їх, так що сам був поперед Юдеїв, а засідка позад їх.

14 І озирнулись Юдеї, аж се їм битва зпереду й ззаду; й покликнули вони до Господа, а сьвященники затрубили в труби.

15 І кликнули Юдеї. І як всі Юдеї зняли оклик,

побив Бог Еробоама і всіх Ізраїлитян перед лицем Абії та Юди.

¹⁶ І повтікали сини Ізраїлеві від Юдеїв, і віддав їх Бог у руки їм.

¹⁷ І вчинили між ними Абія й народ його побій великий, і впало вбитих у Ізраїля пятьсот тисяч людей добірніх.

¹⁸ І впокорились тоді сини Ізраїлеві, а сини Юдині стали сильними, бо покладались на Господа, Бога батьків своїх.

¹⁹ І гнавсь Абія за Еробоамом, і забрав у його міста: Бетель із залежніми від його містами, й Ешану та залежні від неї міста, й Ефрон із залежніми від його містами.

²⁰ І не прийшов вже в силу Еробоам за часів Абії. І побив його Господь, і він помер.

²¹ Абія ж убив ся в силу, й взяв собі чотирнайцять жінок, і народилось йому двацять два сини та шістьнайцять дочок.

²² Прочі події Абієві і його вчинки й слова записані в оповіданні пророка Адди.

14

¹ І впокоївся Абія з батьками своїми і поховали його в городі Давидовому. І став царем Аса, син його, замість його. За часів його був спокій в краю десять років.

² І чинив Аса, що було добре й до вподоби Господеві, Богові його:

³ Він повикидав жертовники богів чужих і висоти, й порозбивав ідолів і повирубував їх съвяті дуброви;

⁴ І звелів Юдеям глядати Господа, Бога батьків своїх і держати закон та заповіді.

⁵ І поносив він по всіх містах Юдиних висоти та з'ображення сонця. І тихо було за його в царстві.

⁶ І побудував він утвержені міста в Юдеї, бо край був спокійний, і не було в його війни тих років, бо Господь дав йому спокій.

⁷ І сказав він до Юдеїв: Збудуймо ці міста й обведімо їх мурами з баштами, з брамами та засовами. Земля ще наша, бо ми шукали Господа, Бога нашого; ми шукали його, — а він дав нам спокій зо всіх боків.

⁸ І було в Аси військової сили: узброєних щитом та списом із покоління Юдиного триста тисяч, а з покоління Беняминового узброєних щитом і стрілявших із лука двісті вісімдесять тисяч, — самі хоробрі лицарі.

⁹ І виступив на їх Зарай, Етіопій, з військом в тисячу тисяч і з трьомастами колесниць і дійшов до Мареші.

¹⁰ І виступив Аса проти його, і стали лавами до битви на долині Зефата коло Мареші.

¹¹ І покликнув Аса до Господа, Бога свого, й промовив: Господи! чи ж се не в твоїй руці, помогти чи сильному чи малосилому? допоможи ж нам, Господи, Боже наш, бо ми на тебе покладаємо надію і в твоє імення вийшли ми проти сієї многоти. Господи! Ти Бог наш: нехай не переможе тебе чоловік!

¹² І розбив Господь Етіопіїв перед лицем Аси та перед лицем Юди, й повтікали Етіопії.

¹³ І гнався за ними Аса й народ, бувший з ним, до Герара й попадали Етіопії, так що в їх ні душі не зісталось живої, бо вони були побиті перед Господом і перед військом його. І понабірали здобутку незліченну силу.

¹⁴ І побурили всі міста навкруги Герара, бо найшов на їх переляк від Господа; і пограбували всі міста й винесли з їх дуже багато здобутку.

¹⁵ Так само порозбурювали пастуші колиби, й позаймали силу отар овець і верблюдів, і вернулись у Єрусалим.

15

¹ Того часу зійшов на Азарію Одеденка Дух Божий,

² І вийшов він на зустріч Асі й промовив до його: Слухайте мене, ти Асо й ввесь Юдо й Бенямине: Господь при вас, коли ви при йому; і коли ви шукати мете його, ви знайдете його; коли ж покинете його, він покине вас.

³ Багато днів буде Ізраїль без Бога истинного і без сьвященника навчаючого, й без закону,

⁴ Але коли він обернеться в свій нужді до Господа, Бога Ізрайлевого і шукати ме його, то й він дасть їм знайти себе.

⁵ Того часу не буде миру ні виходячому, ні входячому, бо буде велике зворушення в усіх осадників у землі;

⁶ Народ буде воюватись із народом, і місто з містом, бо Бог приведе їх у тревогу всякими нуждами.

⁷ Але ви кріпітесь і нехай не слабшають руки ваші, бо за діла ваші буде нагорода.

⁸ Як почув Аса ці слова й пророкування Одеденка пророка, то посьмілішав і повикидав ідолську гидоту з усього краю Юдиного й Беняминового, й з міст, що їх забрав на горі Ефраїмовій, і поновив жертovníк Господній, що перед притвором Господнім.

⁹ І зібрав усього Юду й Бенямина та живучих із ними виселенців із Ефраїма і Манассії, й Симеона, бо багато Ізраїлитян попереходило до його, як побачили, що Господь, Бог його, з ним.

¹⁰ І зібрались у Єрусалим третього місяця на п'ятнадцятому року царювання Асиного;

11 І принесли того дня жертву Господеві з здобутку, який привели, з товару сімсот а овець сім тисяч;

12 І відновили завіт, щоб шукати Господа, Бога батьків своїх із усього серця свого й з усієї душі своєї;

13 А кожний, хто б не став шукати Господа, Бога Ізрайлевого, повинен був умерти, чи малий він, чи великий, чи чоловік, чи жінка.

14 І клялись перед Господом голосно й з (радісними) викликами та при гуку труб і рогів.

15 І раділи всі Юдеї задля сієї клятьби, бо клялись із усього серця свого й з усією щирістю шукали його, а він дозволив їм знайти себе. І дав їм Господь спокій з усіх боків.

16 І Мааху, матір свою, відставив царь Аса від царської шани за те, що вона поставила ідола в гаю. І звалив Аса її ідола і порубав на кусні й спалив в долині Кидрон.

17 Хоч висоти не були знесені в Ізраїлі, але серце Асине було віддане Господеві поки віку його.

18 І вніс він присвяти отця свого й що він самий присвятив, в дом Божий, срібло, золото й посуд.

19 І не було війни до трийцять п'ятого року царювання Асиного.

16

1 Трийцять шестого року Асиного царювання вирушив Бааса, царь Ізраїльський, на Юдею й почав утвджувати Раму, щоб ніхто ні відходив від Аси, царя Юдейського, ні приходив.

2 Тоді взяв Аса срібло та золото з скарбівень дому Господнього та дому царського, й послав до Бенадада, царя Сирийського, що жив у Дамаску, кажучи:

³ Нехай стане вмова між мною й тобою, як була між моїм отцем і твоїм отцем; оце я посилаю тобі срібла та золота: візьми та покинь твою спілку з Баасою, царем Ізраїльським, щоб він відступився від мене.

⁴ І послухав Бенадад царя Аси, й послав військових начальників, що були в його, проти міст Ізраїльських, і вони спустошили Йон і Дан, та Авелмаїм, і всі запаси в городах Нефталїєвих.

⁵ Як перечув про це Бааса, то й перестав утверджувати Раму, й залишив свою роботу.

⁶ А царь Аса зібрав усіх Юдеїв, і вони повивозили з Рами каміння та деревню, що вживав Бааса до утвердження, й укріпив із їх Гиву та Масфу.

⁷ В той час прийшов віщий Ананій до Аси, царя Юдейського, й сказав йому: За те, що ти поклав надію на царя Сирийського, а не на Господа, Бога твого, спаслось військо царя Сирийського від твоєї руки.

⁸ Чи ж не були Етіопії та Ливії в білшій силі, та з колесницями, й многочисленими їздецями? Але позаяк ти покладав надію на Господа, то він віддав їх у руку твою,

⁹ Бо ж очі Господні обіймають усю землю, щоб піддержувати тих, що їх серце цілковито йому віддане. Ти нерозсудливо зробив тепер. За се будуть від сього часу в тебе війни.

¹⁰ І розсердився Аса на пророка, й вкинув його в тюрму, бо розгнівався за се на його; тіснив Аса в той час і многих із народу.

¹¹ А дії Асині, перші й останні, записані в книзі про царів Юдейських та Ізраїльських.

¹² І став Аса нездужати на ноги трицять девятого року свого царювання, а хвороба його дійшла до верхніх часток тіла; але він в своїй слабості шукав не

Господа, а лікарів.

¹³ І спочив Аса з батьками своїми, й помер сорок першого року царювання.

¹⁴ І поховали його в гробовищі, що його спорудив собі в місті Давидовому; й зложили його на ліжку наповненому пахощами й усякими добірними мастями, й спалили їх для його велику силу.

17

¹ І став царем замість його син його Йосафат; і був він сильний супроти Ізраїлитян.

² І поставив він військо по усіх міцних містах в Юдеї, і посадив урядників в Юдейському краю і в містах Ефремових, котрі забрав Аса, його батько.

³ І був Господь із Йосафатом, бо ходив він переднійшими дорогами Давида, отця свого, й не шукав Баалів,

⁴ Але шукав Бога батька свого, й поступав по заповідях його, а не по вчинках Ізраїлитян.

⁵ І зміцнив Господь царство в руці його, й давали всі Юдеї дари Йосафатові, й було в його багато добра й слави.

⁶ А коли серце його стало сьмілійше на стежках Господніх, тоді заборонив він висоти й дуброви в Юдеї.

⁷ І послав він третього року свого царювання князів своїх Бенхаїла й Обадію, й Захарію, й Натанаїла та Михея, щоб навчали народ по містах Юдиних,

⁸ А з ними левітів: Шемаю й Нетанію, й Зевадію, й Азаїла, й Шемирамота, й Йонатана, і Адонію, і Товію, й Тов-Адонію, а з ними Елишаму і Йорама, сьвященників.

⁹ І вони вчили в Юдеї, маючи при собі книгу закону Господнього, й обходили всі міста в Юдеї й навчали народ.

¹⁰ І був страх Господень на всіх царствах країв, що навкруги Юдеї, й не воювались з Йосафатом.

¹¹ І Филістії приносили Йосафатові дари, а на податки срібло; так само й Араби приганяли йому баравів сім тисяч сімсот та козлів сім тисяч сімсот.

¹² І підносився Йосафат все висше в гору й побудував в Юдеї твердині та міста запасові.

¹³ Багацько було в його запасу по містах Юдейських, а в Єрусалимі людей войовничих та хоробрих.

¹⁴ І оце спис їх по їх поколіннях, що були в Юди старшинами над тисячами: Адна начальник, а в його добірних мужів триста тисяч;

¹⁵ Побіч його Йоханан начальник, а в його двісті вісімдесять тисяч;

¹⁶ За ним Амасія Зіхрієнко, присвятивши й себе Господеві, а в його двісті тисяч мужів хоробрих.

¹⁷ У Бенямина: дужий воїн Еліяда, а в його озброєних сагайдаком та щитом двісті тисяч;

¹⁸ За ним Егозавад; і в його сто вісімдесять тисяч озброєних воїнів.

¹⁹ Оце ті, що служили цареві, окрім тих, що їх царь розставив по утверджених городах у всій Юдеї.

18

¹ І мав Йосафат велике багацтво й славу; і поріднився він із Ахабом.

² І пійшов він у кілька років до Ахаба в Самарію; й порізав Ахаб про його та про людей, що були при йому, багато овець та волів, і намовляв його йти на Рамот Галаадський.

3 І говорив Ахаб, царь Ізраїлський, Йосафатові, цареві Юдейському: Пійдеш зо мною на Рамот Галаадський? І відказав той йому: Як ти, так і я, — як твій народ, так і мій народ; йду з тобою на війну!

4 І сказав Йосафат цареві Ізраїлському: Спитай сьогодні, що скаже Господь.

5 І зібрав царь Ізраїлський пророків чотиреста чоловіка й сказав їм: Чи йти нам війною на Рамот Галаадський, чи понехати се? Вони сказали: Йди, а Бог віддасть його в цареву руку.

6 Та сказав Йосафат: Чи нема тут ще Господнього пророка? Спитаємо й в його.

7 І відказав царь Ізраїлський Йосафатові: Е ще один чоловік, щоб через його можна запитати Господа, але я не люблю його, бо він не пророкує мені доброго, а завсіди пророкує лихе; — се Михей Емблаенко. І сказав Йосафат: Не говори бо так, царю.

8 І покликав царь Ізраїлський одного скопця й повелів: Побіжи швидко за Михеєм Емблаенком.

9 Царь же Ізраїлський та Йосафат, царь Юдейський, седіли, кожний на своєму престолі, одягнені в царські ризи; вони седіли на майдані коло воріт Самарії, а всі пророки віщували перед ними.

10 І зробив собі Седекія Хенааненко залізні роги і сказав: Так говорить Господь: Сими виколеш ти Сирийців, доки не вигубиш їх.

11 І всі пророки пророкували те ж саме, кажучи: Йди на Рамот Галаадський; пощаститься тобі, і віддасть його Господь в руку цареві.

12 Посланець же, що пійшов кликати Михею, казав йому: От пророки в один голос віщують добро цареві; нехай би й твоє слово було таке ж, як кожного з їх; виречи й ти на добре.

13 І сказав Михей: Як жив Господь, — що скаже

мені мій Бог, те я виречу.

14 І прийшов він до царя, і сказав до його царь: Михею, чи йти нам войною на Рамот Галаадський, чи здержатись? І відказав той: йдіть, буде вам вдача, й вони будуть віддані в ваші руки.

15 І сказав до його царь: Ще раз заклинаю тебе, щоб ти не говорив мені нічого, окрім правди, іменем Господнім!

16 Тоді сказав Михей: Я бачив усіх синів Ізрайлевих, розсипаних по горах, неначе вівці, що нема в їх пастуха, — і рече Господь: Нема в їх пана; нехай кожний вернеться в мирі до своєї господи.

17 І промовив царь Ізраїльський до Йосафата: Чи ж не казав я тобі, що він не пророкує мені нічого доброго, а тільки недобре.

18 І промовив Михей: Так вислухайте слово Господнє: Я бачив Господа, сидячого на престолі свойму, і все військо небесне стояло по праву й по ліву руку його,

19 І промовив Господь: Хто б підманив Ахаба, царя Ізраїльського, щоб він пійшов і наклав головою в Рамоті Галаадському? І один казав так, другий говорив инак.

20 Тоді виступив один дух і став перед лицем Господа, й промовив: Я підманю його. І спитав його Господь: Чим?

21 Той же сказав: Я пійду й буду духом неправди в устах усіх пророків його. І рече він: Ти намовиш його й вдасться тобі; йди і вчини так.

22 І оце тепер попустив Господь духові неправди ввійти в уста сих пророків твоїх, але Господь вирік недобре про тебе.

23 І приступив Седекія Хенааненко і вдарив Михея по щоці та й промовив: Якою ж то дорогою відійшов

від мене дух Господній, щоб говорити в тобі?

24 І сказав Михей: Ось визнаєш про се, як будеш бігати з кімнати в кімнату, щоб сховатись.

25 І звелів царь Ізраїльський: Візьміть Михея та одведіть його до Амона, міського голови, й до Йоаса, сина царевого;

26 І скажіть: Так каже царь: вкиньте оцього в тюрму, й харчуйте його хлібом та водою скупю, доки я не вернусь у мирі.

27 І промовив Михей: Коли ти вернешся в мирі, то не Господь говорив через мене: І додав: Слухайте се, всі люде!

28 І пійшов царь Ізраїльський і Йосафат, царь Юдейський, на Рамот Галаадський.

29 І сказав царь Ізраїльський Йосафатові: Я переодягнуь та й пійду в битву, а ти одягнись в свою царську одежу. І переодягся царь Ізраїльський, і виступили до бою.

30 Царь же Сирийський дав приказ своїм начальникам над колесницями, кажучи: Не вдаряйте ні на простого, ні на знатнього, а тільки на одного царя Ізраїльського.

31 І як отамани колесниць угляділи Йосафата, то подумали: Се царь Ізраїльський, й обступили його, щоб на його вдарити. Але Йосафат крикнув, і Господь став йому до помочі, і відхилив їх Бог від його.

32 Скоро ж побачили начальники колесниць, що то не царь Ізраїльський, то одвернулись від його.

33 Тим часом один чоловік випадком натягнув свого лука і поранив царя Ізраїльського кріз щілини панциря. І сказав він до візника: Поверни назад та вези мене від війська, бо я поранений.

34 Але битва того дня збільшувалась, і царь Ізраїльський стояв на колесниці насупротив Сирийців

до вечора, та й вмер при заході сонця.

19

¹ І вертався Йосафат, царь Юдейський, з миром до своєї господи в Єрусалим;

² Аж ось вийшов на зустріч йому пророк Іуй Ананієнко й сказав цареві Йосафатові: Чи слід було тобі помагати нечестивцеві й любити ненавидячих Господа? За се (мав упасти) на тебе гнів від лиця Господнього;

³ Одначе й добре знайшлось в тобі, бо ти позносив ідолів по землі Юдейській і звернув своє серце, щоб шукати Господа.

⁴ І жив Йосафат в Єрусалимі. І знов став він обходити свій народ від Бирсавії до гори Ефраїмової, й навертав їх до Господа, Бога батьків їх.

⁵ І понастановляв суддів в землі по всіх утверджених містах Юдеї, в кожному місті;

⁶ І казав суддям: Дивіться, що ви робите; ви бо держите не людський суд, а суд Господній; і він при вас на суді.

⁷ Тим то нехай буде страх Господній на вас: поступайте обережно, бо нема в Господа, Бога нашого, неправди, ні вваги на особу, ні підкупства.

⁸ Та й в Єрусалимі настановив Йосафат декого з левітів і святих та старшин над поколіннями в Ізраїлі до суду Господнього й до позвів: (І повертались у Єрусалим)

⁹ І дав їм приказ, кажучи: Так чиніть в страсі Господньому, вірно й з чистим серцем;

¹⁰ У всіх справах неясних, які прийдуть до вас від братів ваших, живучих по містах своїх, чи то про пролив крові, чи про закон та заповіді, постанови й обряди, навчайте їх, щоб вони не проступились

перед Господом, і не було гніву його на вас і на братів ваших; оттак дійте, — і ви не помилитесь.

¹¹ А оце Амарія, первосвященник, над вами в кожній справі Господній, а Зебадія Ізмаїленко, князь дому Юдиного, в кожній справі царевій, і вчителі левіти перед вами. Будьте постійні й робіть, а Господь буде при добрих.

20

¹ Після сього зібрались Моабії та Аммонії, а з ними дехто з землі Маоницької й пішли війною на Йосафата.

² І прийшли й звістили Йосафатові, говорячи: Йде на тебе велика сила зза моря, з Сирії і оце вони в Газазон-Тамарі, се б то в Енгедді.

³ І злякавсь Йосафат, і обернув своє лице шукати Господа, й оповістив піст по всій Юдеї.

⁴ І зібрались Юдеї просити помочі в Господа; з усіх міст Юдиних поприходили вони благати Господа.

⁵ І став Йосафат перед громадою Юдеїв та Єрусалимців в домі Господньому, перед новим двором,

⁶ І промовив: Господи, Боже отців наших! Чи не ти ж Бог на небі? І ти пануєш над усіма царствами народів, і в твоїй руці сила й можливість, і ніхто не встоїть проти тебе!

⁷ Чи не ти ж, Боже наш, вигнав осадників сієї землі перед лицем твого народу Ізраїля, і віддав її насінню Авраама, друга твого, навіки?

⁸ І вони оселились у ній і збудували тобі в ній сьвятиню на ймя твоє, кажучи:

⁹ Як прийде на нас нещасте: караючий меч, або пошесть, або голод, то ми станемо перед сим домом і перед лицем твоїм, бо твоє імення в сьому домі; і

покликнемо до тебе в нашому горю, а ти почувеш і поратувеш.

¹⁰ І тепер оце Аммонії та Моабії й ті, що з гори Сеїра, що через їх землі ти не дозволив перейти Ізраїлителям, як вони йшли з землі Єгипецької, через що вони їх обминули й не вигубили їх, —

¹¹ Оце вони платять нам тим, що прийшли вигнати нас із наслідної держави твоєї, котру ти віддав нам.

¹² Боже наш! суди їх ти. Бо в нас нема сили проти товпи сієї великої, прийшовшої на нас, і ми не відаємо, що робити, а тільки до тебе очі наші!

¹³ І стояли усі Юдеї перед лицем Господнім, і малі діти їх, і жінки їх, і сини їх.

¹⁴ Тоді найшов на Йозіїла, сина Захарії, сина Банеї, сина Еїела, сина Маттанії, левіта з синів Асафових, Дух Господень посеред збору,

¹⁵ І він промовив: Слухайте, всі Юдеї й осадники Єрусалимські, та й ти, царю Йосафате! Так говорить Господь до вас: Не бійтесь і не лякайтесь сієї великої орди, бо не ваша се війна, а Божа.

¹⁶ Завтра виступите проти їх; он вони виходять на верховину Зиз, і ви знайдете їх край долини, перед пустинею Еруїлом.

¹⁷ Не ви будете битись сим разом; ви виступіть, стійте та дивіться на спасенне Господнє для вас. Юдо та Єрусалиме! не бійтесь і не жахайтесь. Завтра виступите їм на зустріч, і Господь буде при вас.

¹⁸ І припав Йосафат лицем до землі, й усі Юдеї та осадники Єрусалимські впали перед Господом, щоб поклонитись Господеві.

¹⁹ І встали левіти з синів Кагатових та з синів Кореєвих — славити Господа, Бога Ізраїлевого, вельми грімким голосом.

²⁰ І повставали вони раннім ранком і виступили до Текойської пустині, і як виступили, став Йосафат і

промовив: Слухайте мене, Юдеї та й ви осадники Єрусалиму! Майте віру в Господа, Бога вашого, й будьте безпечні; йміть віри пророкам його, а пощаститься вам.

21 І порадився він з народом, і поставив співців Господніх, щоб вони в святості й побожності, виступивши поперед озброєних, славили виспівуючи: хваліте Господа, бо віковична милість його!

22 І в той час, як вони стали викликати і славити, розбудив Господь незгоду між Аммоніями, Моабіями та горянами з Сеїра, що прийшли на Юдею, й вони побили себе;

23 Бо піднялись Аммонії та Моабії проти горян Сеїрських, побиваючи й вигублюючи їх, а коли скінчили з Сеїріями, стали вбивати один одного.

24 І коли Юдеї прийшли на вершину, що 'к пустині, і глянули на ту орду, аж ось — по землі лежать самі трупи, ніхто не зівстався.

25 І прийшов Йосафат і народ його забірати добичу, й знайшли в їх силу всякого добра, й одержу, й дорогі річі, й понабірали собі стільки, що не змогли нести. І три дні забірали вони, здобуток, так багато його було!

26 А четвертого дня зібрались на Долині хвали, бо там вони хвалили Господа. Через те й звать те місце Долиною хвали до сього часу.

27 І пішли назад усі Юдеї та Єрусалимці й Йосафат на чолі в їх, щоб вертати в Єрусалим з радіощами, що Господь дав їм перевагу над ворогами їх.

28 І прибули в Єрусалим з псалтирями й цитрами та трубами до дому Господнього.

29 І був страх Божий по всіх царствах земель (пограничних), як почули, що сам Господь воював

проти ворогів Ізрайлевих.

³⁰ І стало спокійне царство Йосафатове, й дав йому Бог його спокій звідусіль.

³¹ Так царював Йосафат в Юдеї: трийцять п'ять років було йому, як став він царем, а двацять п'ять років царював в Єрусалимі. Його мати звалась Азува, дочка Салаїлова.

³² І ходив він дорогою батька свого Аси, і не відхилився від неї, та чинив що було до вподоби Господеві.

³³ Тільки висоти не були знесені, й народ ще не направив серця свого до Бога батьків своїх.

³⁴ Прочі дії Йосафатові, перші й останні, записані в записках Іуя Ананїєнка, що поміщені в книзі царів Ізраїльських.

³⁵ Але потім побратався Йосафат, царь Юдейський, з Охозією, царем Ізраїльським, що був безбожний в ділах своїх,

³⁶ І єдинився з ним, щоб побудувати кораблі, й посилати їх у Тарсис; і збудували вони кораблі в Езіон-Габері.

³⁷ І вирік тоді Елїезер Додабенко з Мареші пророцтво на Йосафата, кажучи: За те, що ти пристав до спілки з Охозією, ударемнить Господь діло твоє. — І розбилися кораблі, й не могли плисти у Тарсис.

21

¹ І спочив Йосафат із отцями своїми, й поховали його при батьках його в Давидовому місті. І став царем Йорам, син його, замість його.

² А були в його брати, сини Йосафатові: Азарія й Ехіїл, і Захарія й Азарій, і Михаїл і Сафатія: всі вони сини Йосафатові, царя Ізрайлевого.

3 І дав їм батько багато дарів сріблом і золотом і дорогоцінними річами разом із утвердженими городами в Юдеї; а царство віддав Йорамові, бо він був найстарший.

4 І вступив Йорам на царство отця свого, а коли вбився в силу, повбивав братів своїх мечем, та ще й деяких із князів Ізрайлевих.

5 Трийцять два роки було Йорамові, як зацарював, а царював вісім років в Єрусалимі;

6 І ходив він стежками царів Ізраїльських, як се чинив дім Ахабів, бо Ахабова дочка була йому жінкою, й чинив він зло в очах Господніх.

7 Одначе Господь не хотів занепастити дому Давидового ради завіту, що постановив із Давидом, і через те, що обіцяв дати йому світоч і синам його по всі часи.

8 За його часів відпав Едом від Юди, й постановили в себе царя,

9 І пійшов Йорам із своїми військовими начальниками, і всі колесниці з ним; і встав в ночі й побив Ідумеїв, що були обступили його, й начальників над колесницями (і повтікав народ у домівки свої).

10 Одначе Едом відпав таки від Юди й по сей день. Того самого часу відпала й Либна від його, бо він покинув Господа, Бога батьків своїх.

11 Він позаводив також і висоти на горах Юдейських, і завів розпусту між Єрусалимцями й попував Юдею.

12 І надійшло до його письмо від Ілії пророка, а в йому було сказано: Так говорить Господь, Бог Давида, отця твого: за те, що ти не пійшов дорогами Йосафата, отця твого, й дорогами Аси, царя Юдейського,

13 А пійшов стежкою царів Ізрайлевих і завів

роспусту в Юдеї і в Єрусалимців, як заводив розпусту дім Ахабів, та ще й до того повбивав братів твоїх, — дім батька твого, — котрі ліпші за тебе,

14 За те ж побє Господь великим побоем народ твій, й синів твоїх, і жінок твоїх, і все добро твоє,

15 Тебе ж самого — тяжкою хоробою, хоробою жолудка твого, так що внаутро твоє випадати ме в болях день поза день.

16 І збудив Господь проти Йорама дух Филистіїв та Арабів, сумежних з Етиопіями;

17 І пійшли вони на Юдею й напали на неї, й позабірали все добро, яке було в домі царському, а до того й синів його й жінок його, й не зісталось в його сина, окрім Охозії, найменшого з синів його.

18 А до сього всього наслав Господь неவிгойну хворобу на нутро його.

19 Так було день у день, а в кінці другого року випали внутренності його від слабості його, й вмер він в великих муках; і не спалив йому народ його пахощів, як чинив се батькам його.

20 Трийцять два роки було йому, як став він царем, а вісім років царював в Єрусалимі; і відійшов неоплаканий, й поховали його в місті Давидовому, та не в царському гробовищі.

22

1 І поставили Єрусалимці царем Охозію, найменшого його сина, замість його, бо всіх старших повбивала орда, що прийшла було з Арабами до стану, — й став царем Охозія, син Йорама, царя Юдейського.

2 Охозії було двайцять два роки, як став царем, а царював він один рік у Єрусалимі; мати його звалась Готоля, дочка Амбрієва.

³ І він ходив стежками дому Ахабового, бо його мати була йому дорадницею на вчинки безбожні.

⁴ І чинив він зло в очах Господніх, як і дом Ахавів, бо він був йому дорадником по смерті батька його, на його погубу.

⁵ Ійдучи за їх порадою, пійшов він із Йорамом, сином Ахабовим, царем Ізраїльським, на войну проти Азаїла, царя Сирийського, в Рамот Галаадський. І поранили Сирийці Йорама;

⁶ І вернувсь він в Езреель, гоїтись із ран, що заподіяли йому в Рамі, як він воювавсь з Азаїлом, царем Сирийським. І прийшов Охозія, син Йорамів, царь Юдейський, одвідати Йорама Ахабенка в Езреель, бо той був слабий.

⁷ І було се від Бога на згубу Охозії, що він прийшов до Йорама; бо після свого приходу виступив він із Йорамом проти Іуя Намессієнка, що його помазав Господь на те, щоб він викоренив дом Ахавів.

⁸ Як Іуй чинив суд над домом Ахабовим, тоді знайшов він декотрих князів Юдейських та синів від братів Охозіїних, служивших в Охозії, і повбивав їх.

⁹ І шукав він Охозію, і взяв його, як він ховався в Самарії; й привели його до Іуя, й вбили й поховали його, бо казали: Він син Йосафата, що шукав Господа від щирого серця свого. І не зістався в Охозійоному домі, хто б міг царювати.

¹⁰ І Готолія, мати Охозіїна, побачивши, що вмер її син, встала і вигубила усей царський рід дому Юдиного.

¹¹ Але Йосавета, дочка царева, взяла Йоаса, сина Охозіїного, і викрала його поміж царських синів, що їх вбивали, та й сховала його й мамку його в спальній кімнаті; й таким робом Йосавета, дочка

царя Йорама, жінка сьвященника Йодая, а сестра Охозїїна, сховала Йоаса від Готолїї, і вона не вбила його.

¹² І ховали вони його в домі Божому шість років, а Готолїя царювала в краю.

23

¹ Але сьомого року набрав Йодай сьміливості і прийняв до спілки начальників над сотнями: Азарїю, сина Ерохамового, й Ізмаїла, сина Егохананового, і Азарїю, сина Обедового, й Маасею, сина Адаїїного, та Елишафата, сина Зихриного.

² І перейшли вони Юдею та й зібрали левїтів із усіх городів Юдейських, і голов поколінь Ізрайлевих, і прийшли в Єрусалим.

³ І зложив увесь збір у дому Божому вмову з царем. І сказав їм Йодай: Оце син царів повинен бути царем, як вирік Господь про синів Давидових.

⁴ Ось що ви вчинїть: третина вас, що приходять в суботу, з сьвященників та левїтів, буде за воротарів коло порогів,

⁵ А третя частка при домі царському, третя же частка коло брами Есод, а весь народ в сїнях дому Господнього.

⁶ І нехай ніхто не входить у дім Господній, окрім сьвященників та левїтів, що служать. Вони можуть увійти, бо висьвячені, а весь народ нехай стоїть на сторожі Господній.

⁷ І нехай левїти обступлять царя звідусіль, кожний з зброєю своєю в руці своїй, і хто входитьи ме в храм, того нехай вбивають. І будьте коло царя, коли він входитьи ме й виходити ме.

⁸ І зробили левїти й усі Юдеї, що звелїв Йодай сьвященник; і забрав кожний своїх людей, що приходили в суботу, разом із тими, що відходили в

суботу, бо сьвященник Йодай не пускав тих черг, що вже змінились.

9 І роздав сьвященник Йодай начальникам над сотнями списи та малі й великі щити царя Давида, що були в домі Божому;

10 І повставляв увесь народ, кожного з зброєю його в руці його, від правого угла храму до лівого угла храму, коло жертівника й коло дому, навкруги царя.

11 І вивели царевича й наділи на його вінець та прикраси, й постановили його царем; і помазали його Йодай та сини його, й сказали: Нехай живе царь!

12 І почула Готолія клик народу, що збігався та викликував цареві, й вийшла до народу в дім Господній.

13 І поглянула, — аж ось стоїть царь на своїй підвищці при вході, і князі й труби коло царя, а весь народ землі радіє, і трублять в труби, а сьпівці славлять на приборах музичних. І роздерла Готолія одежу свою, й закричала: Зрада, зрада!

14 І покликав сьвященник Йодай начальників над сотнями, що правили військом, і сказав їм: Виведіть її геть за двір, а хто піде слідом за нею, буде зарубаний мечем. Бо сьвященник звелів, щоб не вбивали її в домі Господньому.

15 І перепустили її, але як вона прийшла до ввіходу кінської брами дому царського, то там вбили її.

16 І вчинив Йодай вмову між собою й усім народом та царем, щоб їм бути народом Господнім.

17 І пійшов увесь народ у божницю Баала, й збурили її, й жертівники її, й ідолів її порозбивали, а Маттана, жерця Баалового, вбили перед жертівниками.

18 І віддав Йодай службу в домі Господньому

св'ященникам та левітам, (і відновив щоденну чергу св'ященників і левітів), як призначив Давид в домі Господньому, щоб приносити всепаленне Господеві, як написано в законі Мойсейовому, з radoщами та піснями, заведеними Давидом.

¹⁹ І поставив він воротарів коло брам дому Господнього, щоб ніхто нечистий від чого небудь не міг входити.

²⁰ І забрав начальників над сотнями, й дуків та старшину в народі, і весь народ землі, і проводив царя з дому Господнього, та й перейшли через верхні ворота в дім царський, й посадили царя на царський престол.

²¹ І радів увесь народ в землі і місто заспокоїлось. А Готолію зарубали мечем.

24

¹ Сім років було Йоасові, як став царем, а сорок років царював він у Єрусалимі; мати його звалась Зивія з Берсабії.

² І чинив Йоас що було до вподоби Господеві по всі дні св'ященника Йодая.

³ І взяв йому Йодай дві жінки, й мав він від їх синів і дочок.

⁴ Після того забажало серце Йоасове поновити дом Господень.

⁵ І зібрав він св'ященників та левітів і сказав їм: Ійдіть по містах Юдейських і збирайте з усіх Ізраїлитян срібло задля піддержки дому Бога вашого рік за роком, і присьпішіть се діло. Але левіти не квапились.

⁶ І покликав царь Йодая, їх голову й сказав йому: Чом ти не вимагаєш від левітів, щоб вони приносили з Юдеї та Єрусалиму данину постановлену

Мойсейом, слугою Господнім, та збором Ізраїлитян на намет громадський?

⁷ Бо безбожна Готолія та її сини обдерли дом Божий і все присвячене для дому Господнього вжили для Баалів.

⁸ І звелів царь, і зробили одну скриньку, й вмістили її при ввіході в дом Господній знадвору.

⁹ І оповістили по Юдеї та Ерусалимі, щоб зносили Господеві данину, що її Мойсей, слуга Божий, наложив на Ізраїлитян у пустині.

¹⁰ І зраділи всі старшини і весь народ, і зносили та складали в скриню доти, доки вона не стала повна.

¹¹ А коли наставав час, що скриню приносили через левітів до урядників царських, і коли вони бачили, що там багато срібла, тоді приходив писар царський та довірений первосвященника, й висипали зо скрині, й відносили її, та й ставили на своє місце. Так робили вони по всяк день і зібрали силу срібла.

¹² І віддавали його царь та Йодай виконувачам робіт при домі Господньому, а вони наймали камянотесів та теслів до понови дому Господнього, і ковалів та гамарників до піддержування дому Господнього.

¹³ І робили майстрі, й доверушувалась понова їх руками, й привели дом Божий до належного стану й скріпили його.

¹⁴ А коли все скінчили, то принесли цареві та Йодаєві останок срібла; й пороблено з його посуд для дому Господнього, посуд до служби й до всепалення, чаші та инчий золотий та срібний посуд. І приносили всепалення в домі Господньому безперестанно, доки жив Йодай.

¹⁵ І постарівся Йодай і, поживши доволі, помер; сто трийцять років було йому, як він умер.

16 І поховали його в Давидовому місті при царях, бо він чинив добре в Ізраїлі, для Бога й для дому його.

17 Та після Йодаєвої смерті поприходили князі Юдейські, підлещуючись до царя; і царь почав їх слухати.

18 І покинули дім Господа, Бога батьків своїх, і стали служити в посвячених гаях ідолам, — і був гнів Господень на Юду та Єрусалим за цю їх провину.

19 І послав до їх пророків, щоб навести їх до Господа, й вони вмовляли їх, але ті не слухали.

20 І найшов Дух Божий на Захарію, сина сьвященника Йодая, і став він на вишині перед народом і промовив до їх: Так говорить Господь: Чом ви порушуєте прикази Господні? Не вийде воно вам на хосен; і коли ви покинули Господа, то й він вас покине.

21 І змовились проти його, і вбили його каміннем, по приказу царя, в дворі дому Господнього.

22 І не спогадав царь Йоас на добродійство, що вчинив йому Йодай, батько його, і вбив сина його. І як він умірав, то сказав: Нехай бачить Господь і нехай відплатить!

23 А коли минув рік, виступило проти його військо Сирийське, і прийшли в Юдею й в Єрусалим, і повбивали споміж народу всіх старшин у народі, а весь здобуток, забраний в їх, послали цареві в Дамаск.

24 Хоч військо Сирийське прийшло було в невеликому числі людей, та Господь віддав в їх руку превелике множество за те, що покинули Господа, Бога батьків своїх. Та й над Йоасом вчинили вони суд;

25 Як вони вийшли від його, лишаючи його в тяжкій хворобі, то слуги його вчинили змову проти

його за кров сина Йодаєвого, св'ященника, й вбили його в постелі його, і він умер. І поховали його в Давидовому місті, та не поховали його в царському гробовищі.

²⁶ Ті ж, що вчинили змову проти його, були: Завад, син Шимеати Аммонійки, та Егозавад, син Шимрити Моабійки.

²⁷ Про синів його і про многі пророцтва проти його, та про будови коло дому Божого написано в книзі царів. І став царем син його Амасія замість його.

25

¹ Двадцять п'ять років було Амасії, як став царем, а двадцять дев'ять років царював він у Єрусалимі: його мати звалась Егоаддань із Єрусалиму.

² І чинив він угодне в очах Господніх, та не з щирого серця.

³ Як скріпилось його царство, тоді він повбивав слуг своїх, що вбили царя, батька його.

⁴ Та дітей їх не повбивав, через те, що написано в законі, в книзі Мойсейовій, де Господь заповів, говорячи: не належить вбивати батьків за дітей, а дітей не належить вбивати за батьків, але кожний за свою провину повинен умерти.

⁵ І зібрав Амасія Юдеїв і поставив їх по поколіннях під владу тисячників та сотників, усіх Юдеїв і Беняминіїв, і перелічив їх від двадцяти років і старших, і знайшов їх триста тисяч чоловіка добірних, що могли вступити в військо й орудувати списом та щитом.

⁶ Та ще найняв сто тисяч Ізраїлитян хоробрих воїнів за сто талантів срібла.

⁷ Але прийшов до його чоловік Божий та й сказав: Царю! нехай не йде з тобою військо Ізраїльське, бо

нема Господа з Ізраїлителями, з усіма синами Ефраїмовими.

⁸Йди ти сам, роби діло, покажи відвагу в битві; а як ні, то повалить тебе Бог перед лицем ворога, бо в Бога є сила й піддержати й повалити.

⁹І сказав Амасія чоловікові Божому: що ж робити з стома талантами, що я віддав військові Ізраїлевому? І сказав Божій чоловік: Господь може дати тобі більше від сього.

¹⁰І відлучив Амасія військо, що прийшло до його від Ефраїма, щоб вернулись у своє місце. І запалився вельми гнів їх на Юдею, й пішли вони назад в своє місце в палаючому гніві.

¹¹А Амасія осьмілився і повів народ свій, і пійшов на Соляну долину, й побив синів Сеїру десять тисяч;

¹²А десять тисяч забрали сини Юдині в полон живцем, і вивели їх на верх скелі, та й поскидали їх з верха скелі, і всі вони порозбивались.

¹³Але військо, що Амасія відіслав назад, щоб не йшло з ним на війну, розійшлося по містах Юдейських від Самарії до Беторона, й повбивало в їх три тисячі, та награбувало силу добичі.

¹⁴Амасія ж, вернувши після побою Ідумеїв, приніс богів синів Сеїру і поставив їх у себе за богів, і молився їм і кадив перед ними.

¹⁵І запалився гнів Господа на Амасію, і послав він до його пророка, а той сказав йому: Чого ти обертаєшся до богів сього народу, що не спасли свого народу від твоєї руки?

¹⁶Як він так говорив до його, відповів царь: Хиба тебе настановили царським порадником? перестань, щоб не вбили тебе! І перестав пророк, промовивши: Знаю, що Бог призначив тебе на згубу, за те, що ти зробив се й не слухаєш моєї ради.

17 І порадився Амасія, царь Юдейський, й послав до Йоаса, сина Йоахазового, сина Іуевого, царя Ізраїльського, і звелів сказати: Приходь, побачимось (зміряємось) один із одним.

18 І одослав Йоас, царь Ізраїльський, до Амасії, царя Юдейського, і звелів сказати йому: Терен, що на Ливані, послав до кедр, що на Ливані, сказати: віддай свою дочку за жінку моему синові. Та прийшли дикі звірі, що на Ливані, й здоптали той терен.

19 Ти кажеш: Ось я побив Ідумеїв, — і згорділо твоє серце, і ти запобігаєш пустої слави. Сиди ліпше в себе в дома. Чого тобі викликувати небезпечність? Впадеш ти й Юдея з тобою.

20 Але Амасія не послухав, бо то було від Бога, щоб віддати їх в руку Йоасові за те, що стали удаватись до богів Ідумейських.

21 І виступив Йоас, царь Ізраїльський, і побачились особисто, він і Амасія, царь Юдейський, в Бетсамісі Юдейському.

22 І були побиті Юдеї Ізраїлителями, й розбіглись кожний в свою домівку.

23 Та й Амасію, царя Юдейського, сина Йоаса Йоахазенкового, спіймав Йоас, царь Ізраїльський, в Бетсамісі й привів його в Єрусалим, і розвалив мур Єрусалимський від воріт Ефраїмових до брами углової на чотиріста ліктів;

24 І забрав усе золото й срібло, і ввесь посуд, що знаходився в домі Божому в Обед-Едома, та скарби дому царського, й закладників, та й вернувся в Самарію.

25 І жив Амасія Йоасенко, царь Юдейський, після смерті Йоаса Йоахазенка, царя Ізраїльського, п'ятнайцять років.

26 Прочі дії Амасіїні, перші й останні, списані в книзі царів Юдейських та Ізраїльських.

27 Після того часу, як Амасія одступив від Господа, зложили в Єрусалимі проти його змову, й він утік у Лахис. Та послали за ним у Лахис, і вбили його там.

28 І привезли його кіньми, й поховали його при батьках його в місті Юдиному.

26

1 І взяв увесь народ Юдейський Озію, що йому було шіснайцять років, і настановили його царем замість батька його Амасії.

2 Він забудував Елат і вернув його Юдеї, після того, як спочив царь при батьках своїх.

3 Шіснайцять років було Озії, як став він царем, а царював пятьдесят два роки в Єрусалимі: мати його звалась Ехолія з Єрусалиму.

4 І чинив він угодне в очах Господа, саме так, як чинив Амасія, отець його;

5 І обертався він до Бога, докі жив Захарія, що навчав страху Божому, а в той час, коли він обертався до Господа, щастив йому Бог.

6 І вийшов він і воювався з Филістіями, й порозвалював мури Гету й мури Ябнеї та мури Азоту, й побудував міста в краю Азотскому й в Филістіїв.

7 І допомагав йому Бог проти Филістіїв і проти Арабів, що жили в Гур-Баалі, та проти Меуніїв;

8 І платили Аммонії Озії данину, й доходила слава його до гряниць Єгипту, бо він вбивався щораз більше в силу.

9 І збудував Озія башти в Єрусалимі над брамою угловою й над долинною брамою й на углі, та й скріпив їх.

10 І будував вежі в пустині, й повикопував багато криниць, бо мав много товару по низинах і по рівнинах, і хліборобів та виноградарів на горах і на Кармелі, бо любувався в хліборобстві.

11 Було в Озії й військо, що виходило на війну загонами, після переліку в їх списі, зложеному рукою писаря Еела й врячника Маасеї, під приводом Хананії, одного з найбільших вельмож царських.

12 Усіх голов над поколіннями, хоробрих воїнів, було дві тисячі шістьсот.

13 А під їх рукою всієї військової сили — триста сім тисяч п'ятьсот, що виступали до битви з воєнним завзяттям на поміч цареві проти ворогів.

14 І наготував для їх Озія, на усе військо, щити і списи, й шеломи, й панцири, й сагайдаки, й пращі до метання камінцями.

15 І поробив він в Єрусалимі штучно вигадані машини, щоб стояли на баштах та на углах, на те, щоб випускати стріли та велике камінне. І понеслось імя його далеко, тим що він навдивовижу захистив себе й скріпився.

16 Та як вбився він у силу, то й згорділо серце його на його погибель, і стався він проступником перед Господом, Богом своїм, бо ввійшов в храм Господній, щоб палити кадило на вівтарі кадильному.

17 І пійшов за ним Азарія сьвященник, а з ним вісімдесять сьвященників Господніх, людей поважаних.

18 І заперечили цареві Озії й сказали йому: Не слід тобі, Озію, кадити Господеві; се діло сьвященників, синів Ааронових, на те й посьвячених, щоб кадити; вийди з сьвятині, бо ти вчинив се проти закону, й не буде тобі за се честь у Господа Бога.

19 І розсердився Озія, — а в його в руці кадильниця,

щоб кадити, — та як тільки він розсердився на сьвященників, появилась на його чолі проказа, перед очима сьвященників, в домі Господньому, коло вівтаря кадильного.

20 І глянув на його первосьвященник Азарія і всі сьвященники, аж оце проказа на чолі його. І силували його, щоб виходив звідтіль, та й сам він квапився вийти, бо спізнав, що Господь його вдарив.

21 І був царь Озія прокаженим по день своєї смерті, й жив в особньому домі, і відлучений був від дому Господнього. А Йоатам, син його, розпоряджав домом царським і правив народом краю.

22 Прочі дії Озіїні, перші й останні, списав пророк Ісаїя, син Амосів.

23 І спочив Озія з батьками своїми, й поховали його при батьках його на полі коло гробовищ царських, бо казали: Він прокажений. І став царем Йоатам, син його, замість його.

27

1 Двацять п'ять років було Йоатамові, як став царем, а царював шіснайцять років у Єрусалимі; його мати звалась Еруша Садоківна.

2 І чинив він добре в очах Господніх так, як чинив Озія, отець його, тільки він не входив у храм Господній, а народ грішив даліше.

3 Він збудував верхню браму дому Господнього й набудував багато на мурі Офеловому;

4 І побудував міста на горі Юдейській, а в лісах збудував двірці та вежі.

5 Він воювавсь із царем Аммоніїв і побідив їх, й дали йому Аммонії того року сто талантів срібла і десять тисяч корців пшениці, та десять тисяч ячменю. Се давали Аммонії й на другий рік, і на третій.

⁶ А був Йоатам такий сильний через те, що справляв дороги свої перед лицем Господа, Бога свого.

⁷ Прочі дії Йоатамові і всі війни його, й справи його списані в книзі царів Ізраїльських та Юдейських.

⁸ Двацять п'ять років було йому, як став царем, а шіснайцять років царював в Єрусалимі.

⁹ І спочив Йоатам при батьках своїх, і поховали його в Давидовому городі. І став царем Ахаз, син його, замість його.

28

¹ Двацять років було Ахазові, як став він царем, а шіснайцять років царював в Єрусалимі; і не чинив він, що було до впадоби Господеві, як предок його Давид:

² Він блукав дорогами царів Ізраїльських, а навіть поробив вилиті ідоли (статуї) Баалів;

³ І палив він кадила на долині синів Енномових, і переводив синів своїх через огонь, по звичаю гидот тих народів, що їх Господь вигнав зперед лица синів Ізраїлевих;

⁴ І приносив жертви та курева на висотах і на пригорках та під кожним гіллястим деревом.

⁵ І віддав його Господь, Бог його, в руку царя Сирийців, і вони побили його, і забрали в його силу бранців та й повели в Дамаск. І в руки царя Ізраїльського був він відданий, і той побив його великим побоєм.

⁶ І повбивав Факей, син Ремаліїн (царь Ізраїльський), за один день сто двацять тисяч Юдеїв, людей войовничих, за те що вони покинули Господа, Бога батьків своїх.

⁷ А Зихрій, силач із Ефраїміїв, убив Маасею, царевого сина, та Азрикама, домозверхника, та Елкану, другого по цареві.

⁸ І забрали сини Ізрайлеві в полон у братів своїх Юдеїв двісті тисяч жінок, синів та дочок; та й силу здобитку награбили в їх, і відіслали добичу в Самарію.

⁹ А був там пророк Господній, на ймення Овед. Він вийшов проти війська, що йшли до Самарії, і сказав їм: Оце Господь, Бог батьків ваших, розгнівавшись на Юдеїв, віддав їх в вашу руку, а ви повбивали їх із такою лютістю, що вона дійшла до небес.

¹⁰ І тепер ви гадаєте повернути синів Юди та Єрусалиму в невольників та невольниць собі. Та хиба ж у вас самих нема провини перед Господом, Богом вашим?

¹¹ Так послухайте мене, й верніть бранців, що їх захопили поміж братів ваших, бо полумя гніву Господнього на вас!

¹² І встали деяки начальники синів Ефраїмових: Азарія Егохананенко, Берехія Мешиллемотенко, та Езекія Юаллуменко, та Амаса Хадлаєнко проти прийшовших із війни,

¹³ І сказали їм: Не слід вам приводити сюди бранців, бо був би нам гріх перед Господом. Невже ж ви маєте на думці збільшити наші гріхи і наші проступки? велика наша провина, й полумя (Господнього) гніву над Ізраїлем.

¹⁴ І лишили мужі військові бранців та добичу в начальників військових і всієї громади.

¹⁵ І встали мужі, названі по іменням, і взяли бранців, і з'одягли всіх нагих між ними з добичі, одягли їх, і обули їх, і нагодували їх, і напоїли їх, і намастили їх оливою, та й посадили на ослів усіх слабих поміж їх, і відвели їх у Ерихон, місто в пальмах, до братів їх, і вернулись в Самарію.

¹⁶ В той час послав царь Ахаз до царів

Ассирийських, щоб вони стали йому до помочі,

17 Бо Ідумеї приходили ще раз і повбивали многих у Юдеї і позабірали в полон;

18 Та й Филістії понабігали були в міста на низинах і в південний край Юдеї і взяли Бетсамис і Аялон, і Гедерот, і Сохо та залежні від його міста, й Тимну з залежними від неї містами, і Гимзо та залежні від його міста, та й оселились там.

19 Так принизив Господь Юдею через Ахаза, царя Юдейського бо він розопсотив Юдею й велико грішив перед Господом.

20 І прийшов до його Теглафелласар, царь Ассирийський, але тільки був тягарем йому, замість стати йому до помочі,

21 Бо царь Ахаз забрав скарби з дому Господнього й з дому царського та від князів, і віддав цареві Ассирийському, але се нічого не допомогло йому.

22 Та й в тісний для себе час творив він беззаконня перед Господом, він — царь Ахаз:

23 Він приносив жертви богам Дамаським, думаючи, що се вони побили його, й говорив: Боги царів Сирийських помагають їм; принесу й я жертву їм, а вони допоможуть мені. Але вони були на впадок йому й всьому Ізраїлеві.

24 І зібрав Ахаз посуд дому Божого, й порозбивав посуд Божого дому, й замкнув двері дому Господнього, й поробив собі жертovníки по усіх кутках в Єрусалимі,

25 І по всіх містах Юдиних поробив висоти, щоб кадити инчим богам і роздратовував Господа, Бога батьків своїх.

26 Прочі його дії і всі вчинки його, перші й останні, списані в книзі царів Юдейських та Ізраїльських.

27 І спочив Ахаз при батьках своїх, і поховали його в місті, в Єрусалимі, але не зложили його в

гробовищі царів Ізрайлевих. І став царем Езекія, син його, замість його.

29

¹ Езекії було дваццять п'ять років, як став царем, а царював він в Єрусалимі дваццять дев'ять років; мати його звалась Авія Захаріївна.

² І чинив він угодне в очах Господніх, так як чинив Давид, предок його:

³ Першого таки року свого царювання, першого місяця відчинив він двері дому Господнього і поновив їх,

⁴ І звелів поприходити сьвященникам та левітам, і зібрав їх на майдані, що на схід сонця;

⁵ І промовив до їх: Слухайте мене, левіти! тепер осьвятіться самі і посьвятіть дім Господа, Бога батьків ваших, і викиньте нечисть із сьвятині.

⁶ Бо батьки наші проступились і робили не вподобне Господеві, Богові нашому, і покинули його й відвернули лице своє від пробутку Господнього і обернулись спиною,

⁷ І замкнули двері в притворі, і погасили сьвічники, й не палили курення, й не приносили всепалення в сьвятині Бога Ізрайлевого.

⁸ І був гнів Господень на Юдею й на Єрусалим, і він віддав їх на ганьбу, на спустошення та на глум, як бачите на свої очі.

⁹ І оце впали батьки наші під мечем, а сини наші, й дочки наші, й жінки наші за се в полоні в землі не своїй, і до сього часу.

¹⁰ Тепер у мене на серці, постановити завіт з Господом, Богом Ізрайлевим, щоб відвернув від нас огонь гніву свого.

11 Сини мої, не будьте недбайливі, вас бо вибрав Господь, стояти перед лицем його, служити йому й бути в його слугами та палити йому кадило.

12 І встали левіти: Махат Амасеєнко, і Йоель Азарієнко — з синів Кагатових; а з синів Мераріїних: Кис Авдієнко, й Азарія, син Егаллелелів; а з роду Гирсонового: Йоах Зиммиєнко, й Еден Йоахєнко;

13 А з синів Елизафанових: Шимрі й Еїєл, а з синів Асафових: Захарія й Маттанія;

14 А з синів Еманових: Ехієл і Шимей; а з синів Ідитунових: Шемаєя і Уззієл.

15 Вони зібрали братів своїх і осьветили себе, й пійшли по приказу царевому очищувати дом Господєнь, по слову Господньому.

16 І ввійшли съвщєнники в середину дому Господнього задля очищення, й повиносили всю нечисть, яку познаходили в храмі Господньому, на двір дому Господнього, а левіти забрали те й винесли д Кедрон-потоків.

17 А почали осьветлювати першого дня першого місяця, а восьмого дня того ж місяця ввійшли в притвор Господній і очищували дом Господній вісім день, а шіснайцятого дня першого місяця скінчили.

18 І прийшли в дім до царя Езекії й сказали: Ми вичистили дом Господній, й жертовник до всепалєння й весь посуд його, і стіл на хліби показні й весь посуд його,

19 І весь посуд, що закинув царь Ахаз за свого царювання в беззаконності своїй, ми приладили й осьветили, і ось він перед жертовником Господнім.

20 І встав царь Езекія рано вранці, і зібрав начальників міста, і пійшов в дім Господній.

21 І привели сім назимків і сім баранів, і семеро ягнят та сім козлів на жертву про гріх за царство й за съвщєтєню й за Юдею; й звелів він синам Аароновим,

св'ященникам, принести всепалення на жертівнику Господньому.

22 І порізали назимки, і взяли св'ященники кров і покропили жертвник; і порізали барани й покропили кровю жертвник; і порізали ягнята й покропили кровю жертвник.

23 І привели козлів на жертву за гріх перед лице царя й громади, і вони поклали руки свої на їх.

24 І зарізали їх св'ященники, і очистили їх кровю жертвник задля спокутування гріхів усього Ізраїля, бо царь дав наказ принести всепалення й жертву за гріх за всього Ізраїля.

25 І настановив він левітів в домі Господньому з кимвалами, псалтирями та цитрами, по постанові Давида й Гада, віщого у царя, та пророка Натана, бо ся постанова була від Господа через пророків його.

26 І стали левіти з музичними Давидовими прирядами, а св'ященники з трубами:

27 І звелів Езекія принести всепалення на жертвник. І в той час, як почалось всепалення, почалося й співання Господеві під гук труб та приборів Давида, царя Ізрайлевого.

28 І вся громада молилась, а співці співали, й трубили труби, доки не скінчилось всепалення.

29 А як скінчилось всепалення, нахилився царь і всі бувші при йому й поклонились.

30 І звелів царь Езекія й князі левітам, щоб славили Господа словами Давида та віщого Асафа, й славили вони з радіщами й, нахилившись, поклонилися.

31 І промовив Езекія знов і сказав: Тепер ви посвятили себе Господеві; приступайте ж і приносьте жертви й приноси подячні в дом Господень. І понесла вся громада жертви й приноси подячні, й кожний, хто мав щире серце, — всепалення.

³² І було число всепалень, що привели громадяни: сімдесять волів, сто баранів та двісті ягнят — усе це на всепаленне Господеві.

³³ Йнчих присвячених жертов було: шістьсот з товару та три тисячі з овець.

³⁴ Але священників було за мало, й вони не встигали здирати шкіри з усіх всепалень, то ж помагали їм брати їх левіти, доки не скінчилось діло й доки не освятились прочі священники, бо левіти були скорші в освячуванні себе, ніж священники.

³⁵ До того ще було вельми много всепалень із жиром жертов подячних та ливних при всепаленні. Оттак була наново заведена служба в домі Господньому.

³⁶ І радів Езекія і весь народ, що Бог так направив народ, бо се все сталося несподівано.

30

¹ І послав Езекія по всій землі Ізраїльській і Юдеї, і писав листи до Ефраїма й Манассії, щоб прийшли в дом Господній в Єрусалим справляти паску Господеві, Богові Ізрайлевому.

² І постановили на радї царь і старшини його й уся Єрусалимська громада святкувати паску другого місяця,

³ Бо не могли справляти її в свій час через те, що священники ще не висвятились в довільній скількості, і народ не зійшовся в Єрусалим.

⁴ І припало се до вподоби, цареві і всій громаді.

⁵ І постановили оповістити по всьому Ізраїлі, від Бирсабії до Дана, щоб йшли в Єрусалим справляти паску Господеві, Богові Ізрайлевому, бо вже давно не справляли її так, як було взаконено.

⁶ І пійшли посланці з листами від царя і від старшини його по всій землі Ізраїльській та Юдеї й

говорили з наказу царя: Діти Ізрайлеві! наверніться до Господа, Бога Авраамового, Ізаакового та Ізрайлевого, а він обернеться до того останку споміж вас, що уйшли руки царів Ассирійських.

⁷ І не будьте такі, як батьки ваші та брати ваші, що вели себе беззаконно перед Господом, Богом отців ваших; і він віддав їх на спустошенне, як самі бачите.

⁸ Не будьте тепер тугошиями, як батьки ваші, покорітесь Господеві і приходьте до святині його, що він посвятив її по віки; і служіть Господеві, Богові вашому, а він відверне від вас огонь гніву свого.

⁹ Коли ви обернетесь до Господа, тоді брати ваші й діти ваші знайдуть собі ласку в тих, що забрали їх в полон, і вернуться вони в сей край, бо Господь, Бог ваш, милосерний й добротливий, і не відверне лиця від вас, як ви обернетесь до його.

¹⁰ І ходили бігці від міста до міста по землі Ефраїмовій і Манассіній та Забулоновій, але вони сьміялись і глузували з їх.

¹¹ Одначе деякі з покоління Ассерового, Манассіного та Забулонового покорились і прийшли в Єрусалим.

¹² І була рука Божа над Юдеєю, й дала їм одно серце, щоб вволити волю царя та старшин, по слові Господньому.

¹³ І зібралась в Єрусалим сила народу, щоб святкувати свято опріснчне, другого місяця, — громада дуже велика.

¹⁴ І взялись і порозвалювали жертівники, що були в Єрусалимі; і всі, що на їх палено кадила (ідолам), повалили та повкидали в потік Кедрон.

¹⁵ І закололи ягня паскальне чотирнайцятого дня другого місяця. Сьвященникам та левітам стало сором, і вони осьветились і принесли всепаленне в

дом Господній.

16 І поставали на свойму місці по порядку свойму, по закону Мойсея, чоловіка Божого. Сьвященники кропили кроввю, (беручи її) з рук левітів.

17 А що в зборі багато було таких, що не осьвятились, то замість нечистих різали левіти ягня паскальне задля посьвячення Господеві.

18 Багато з народу, найбільше з покоління Ефраїмового та Манассіїного, Іссахарового та Забулонового, не обчистилось; одначе ж вони їли паску, не по постанові.

19 Але Езекія помолився за їх, промовляючи: Нехай благий Господь простить кожного, хто направив своє серце до того, щоб шукати Господа Бога, Бога батьків своїх, хоч і без сьвятого обчищення.

20 І почув Господь Езекію, і простив народові.

21 І справляли сини Ізрайлеві, що знаходились в Єрусалимі, сьвято опріснокове через сїм день з великими radoщами; а левіти та сьвященники славили по всяк день Господа на приборах до вихвалювання Господа.

22 І говорив Езекія по серці всім левітам, що були тямущі в службі Господеві. І їли сьвяточне сїм день, приносячи жертви мирні й славлючи Господа, Бога отців своїх.

23 І постановили уся громада сьвяткувати других сїм день, і пробули ці сїм день в radoцах;

24 Бо Езекія, царь Юдейський, достачив для громади тисячу назимків і десять тисяч овець, та й дуки достачили для громади тисячу назимків і десять тисяч овець, і сьвященників висьвятилось вже багато.

25 І веселились усі, що зібрались із Юдеї, і сьвященники й левіти, і весь збір, що походився з

Ізраїля, та й чужинці, що поприходили з землі Ізраїльської і проживали в Юдеї.

²⁶ І була велика радість в Єрусалимі, бо від часу Соломона, сина Давидового, царя Ізрайлевого, не бувало схожого на се в Єрусалимі.

²⁷ І встали сьвященники та левіти, і благословили народ; і був вислуханий голос їх, і дійшла молитва їх до сьвятого пробутку його, на небеса.

31

¹ Скінчивши все це, пійшли всі Ізраїлитяне, що там були, по містах Юдейських і порозбивали ідолів, повирубували посьвячені дерева, й спустошили висоти та жертовники по всій Юдеї і в землі Беняминовій Ефраїмовій та Манассїній, цілковито. А потім повертались всі сини Ізрайлеві, кожний в свою державу, в свої міста.

² І постановив Езекія черги для сьвященників та левітів по відділах їх, кожного до його діла, сьвященничого або левітського, при всепаленні та при жертвах мирних, до служби, до хвалення та славлення, й коло воріт дому Господнього.

³ І віділив царь частку з свого майна на всепалення: на всепаленне ранішні й вечірні, й на всепалення щосуботні та новомісячні, і на сьвята, як написано в законі Господньому.

⁴ І звелів він народові, що жив в Єрусалимі, давати належне удержання сьвященникам та левітам, щоб могли пильнувати закону Господнього.

⁵ Як сей приказ оповіщено, то сини Ізрайлеві назносили силу первоплодів збіжжя, вина, й оливи, й меду, та й з усього, що родить земля, понаносили дуже багато десятин.

⁶ І Ізраїлитяне та Юдеї, що жили в містах Юдейських, приставили так само десятини з товару

та овець, та десятини з пожертвування, присвяченого Господеві, Богові їх; і понаскладувала купи-купи.

⁷ Третього місяця почали складати купи, а сьомого місяця скінчили.

⁸ І прийшли Езекія та дуки, і побачили купи, та й дякували Господеві й його народові, Ізраїлеві.

⁹ І спитав Езекія сьвященників та левітів про ті купи.

¹⁰ І відповів йому Азарія, первосьвященник, з дому Садокового, й сказав: Від того часу, як почали носити приноси в дом Господній, їли ми до схочу, і багато зісталось; бо Господь благословив народ свій. І з того, що зісталось, набралось оце множество.

¹¹ І звелів Езекія приладити кімнати, що при домі Господньому. І приладили.

¹² І попереносили туди приноси, й десятини, й присьвяти з усією вірністю. І був за начальника при їх Хонанія, левіт, та Симей, брат його, за другого.

¹³ А Ехіїл і Азарія, і Нахат, і Асаїл, і Еримот, і Йозавад, і Еліел, і Ісмахія, й Махат, і Бенанія були доглядниками під рукою Хонанії та Симея, брата його, по приказу царя Езекії та Азарії, начальника при домі Божому.

¹⁴ Коре, син Імнин, левіт, дверник на східньому боці, був при доброхітніх приносах Богові, до видавання принесеного Господеві й важніших посьвятів.

¹⁵ А під його рукою Еден і Минїямин, і Ешуа, й Шемаїя, і Амарія та Шеханія в містах сьвященничих, щоб вірно роздавати братам своїм часті, як більшому, так і малому,

¹⁶ А окрім їх спису, усім мужого полу від трьох років і більше, — усім, що ходили до дому Господнього задля щоденного діла, задля служби їх,

по урядах їх і по відділах їх,

¹⁷ І записаним в списі сьвященникам, по їх поколіннях, і левітам від двадцяти років і більше, по їх урядах, по їх відділах,

¹⁸ І записаним в списі з усіма їх малолітками, з їх жінками, з їх синами й з їх дочками, — усьому товариству; бо вони з усією вірністю присьвятили себе на сьвяту службу.

¹⁹ І з синів Ааронових, сьвященників, по оселях навкруги їх міст, були на кожне місто настановлені мужі названі по іменнях, щоб роздавати часті всім мужого полу у сьвященників і всім записаним в спис у левітів.

²⁰ От що зробив Езекія по всій Юдеї, — і робив він добре і правдиве й справедливе перед лицем Господа, Бога свого.

²¹ А во всім, що він починав задля служби домові Божому та задля держання закону й заповідей, маючи думку про Бога свого, діяв він із щирого серця свого, і йому велося.

32

¹ Після таких діл та вірності, прийшов Сеннахирим, царь Ассирийський, і вступив у Юдею, і облїг утвержені міста, й задумав загарбати їх собі.

² Як Езекія побачив, що прийшов Сеннахирим, маючи на думці воювати проти Єрусалиму;

³ То постановив з князями своїми та з своїми військовими людьми позасипати водні джерела, що за містом; і ті допомогли йому.

⁴ І зібралась сила народу, і засипали всі джерела й потік, що перепливав тую сторону, кажучи: Нехай не знайдуть царі Ассирийські, що поприходили, багато води, (щоб не мали сили).

5 І поновив він сквапно весь мур, що був завалився, та построїв наверху башту, а знадвору поставив другий мур, і укріпив Милло в місті Давидовому, й наготував безліч зброї та щитів.

6 І настановив військових начальників над народом, і зібрав їх перед себе на майдан коло міської брами, і промовляв їм до серця, й сказав:

7 Кріпіться й будьте відважні, не бійтесь і не лякайтесь царя Ассирийського і всього множества, що з ним; бо з нами більше ніж з ним:

8 З ним рамя тілесне, а з нами Господь, Бог наш, щоб помагати нам і битись в битвах наших. І скріпився народ від таких слів Езекії, царя Юдейського.

9 Після сього послав Сеннахирим, царь Ассирийський, своїх слуг у Єрусалим, — сам він стояв проти Лахиса, і вся сила його з ним, — до Езекії, царя Юдейського, й до всіх Юдеїв, що в Єрусалимі, сказати:

10 Так говорить Сеннахирим, царь Ассирийський: На що ви покладаєте надію й сидите в твердині в Єрусалимі?

11 Чи не зводить вас Езекія, щоб заморити вас на смерть голодом та спрагою, говорячи: Господь, Бог наш, спасе нас від руки царя Ассирийського?

12 Чи ж не сей то Езекія опустошив висоти його й жертовники його, та й сказав Юдеї та Єрусалимові: Перед одним жертовником поклоняйтесь і паліть на йому кадило?

13 Хиба ж ви не знаєте того, що зробив я й батьки мої з усіма народами країв? Чи змогли ж боги народів тих земель спасти свій край від руки моєї?

14 Котрий з усіх богів в народів, вигублених батьками моїми, зміг урятувати свій народ від руки

моєї? Як же зможе ваш Бог спасти вас від руки моєї?

15 І тепер нехай не ошукує вас Езекія й не відхиляє вас на такий спосіб; не йміть йому віри. Коли ні один бог ні в одного народу й царства не мав сили спасти свій народ від моєї руки та від руки батьків моїх, то й ваш Бог не спасе вас від руки моєї.

16 І багато ще говорили слуги його проти Господа Бога та проти Езекії, слуги його.

17 І листи писав він, а в них зневажав Господа, Бога Ізрайлевого й говорив проти його такі слова: Як боги народів земних не спасли своїх народів від моєї руки, так і Бог Езекіїн не врятує свого народу від руки моєї.

18 І кричали вони голосним криком мовою Юдейською до народу Єрусалимського, що був на мурі, щоб настрахати його, й злякати його, та взяти місто.

19 І говорили про Бога Єрусалима, неначе про богів народів землі, — виробів рук людських.

20 І помолився царь Езекія й пророк Ісаїя Амосенко, і взивали до неба.

21 І послав Господь ангела, і вигубив він усіх хоробрих і головного начальника, і начальників в війську царя Ассирійського. І вернувся він засоромлений в свій край; і як прийшов в дім бога свого, то його сини, що вийшли з чересел його, вбили його там мечем.

22 Так спас Господь Езекію і осадників Єрусалимських від руки Сеннахирима, царя Ассирійського, і від руки всіх; і хоронив їх звідусіль.

23 Тоді многі приносили дари Господеві в Єрусалим і дорогі речі Езекії, цареві Юдейському. І став він після сього великим в очах усіх народів.

24 В той час заслаб Езекія смертельно. І помолився Господеві, і він вислухав його і показав йому чудо.

25 Але не подякував Езекія за послані йому добродійства; бо згорділо серце його. І був на його гнів Божий й на Юдею, й на Єрусалим.

26 Але як впокорився Езекія, через те що згорділо було серце його, сам він і осадники Єрусалимські, то не впав на його гнів Господній за часів Езекії.

27 І мав Езекія багатство й славу дуже велику, й зробив собі скарбівню на срібло й золото, й дороге камінне, та на пахощі, і щити, й на всякий дорогоцінний посуд,

28 І комори на добутки з землі, на хліб, вино й оливу, і стайні про всякий скот, і загороди про череди;

29 І побудував собі міста. А черед овець та товару було в його дуже много, бо Бог дав йому дуже великі маєтки.

30 Він же, Езекія, загатив верхню течію води Геона й провів її на низ до західнього боку міста Давидового; й щастилось Езекії в кожному ділі його.

31 Тільки при посланцях від князів Вавилонських, що посилали до його спитати про чудо, бувше на землі*, покинув його Бог, щоб вивірити його і виявити все, що в його на серці.

32 Прочі дії Езекіїні і чесноти його списані в видінні Ісаї Амосенка, пророка, і в книзі царів Юдейських та Ізраїльських.

33 І спочив Езекія при батьках своїх, і поховали його над гробовищем синів Давидових; і віддали йому пошану після його смерті всі Юдеї і осадники Єрусалимські. І став царем Манассія, син його, замість його.

33

¹ Манассії було дванайцять років, як став царем, а

* 32:31 4. Цар. 10-14

пятьдесят пять років царював він у Єрусалимі.

² І чинив він невгодне в очах Господніх, йдучи за гидотами народів, що їх прогнав Господь зперед лиця синів Ізрайлевих:

³ І побудував знов висоти, що попустошив Езекія, батько його, й построїв жертовники Баалам, і позаводив дуброви, та поклонявся усьому воїнству небесному, і служив йому;

⁴ І спорудив жертовники в домі Господньому, що про його заповідав Господь: в Єрусалимі буде імення моє по віки;

⁵ І построїв жертовники усьому воїнству небесному на обох дворах дому Господнього.

⁶ Таки ж переводив він синів своїх через огонь у долині сина Енномового, й знахорював, і ворожив і чарував, і позаводив викликачів мертвих та чарівників, і коїв багато злого в очах Господа, щоб його гнівити.

⁷ І поставив вирізаного ідола, що його зробив, у домі Божому, що про його говорив Бог Давидові та Соломонові, синові його: в сьому домі та в Єрусалимі, що я вибрав ізпоміж усіх поколінь Ізрайлевих, положу я ім'я моє навіки;

⁸ І не допущу виступити нозі Ізраїля з сієї землі, що я затвердив за батьками їх, коли тільки пильнувати муть, щоб виконувати все, що я заповідав їм, по всьому закону й постановам, і приказам, наданим рукою Мойсейовою.

⁹ І так довів Манассія Юдею та осадників Єрусалимських до того, що вони чинили гірше від тих народів, яких вигубив Господь зперед лиця синів Ізрайлевих.

¹⁰ І говорив Господь до Манассії й до народу його, але вони не слухали.

¹¹ І навів Господь на їх воєводів царя

Ассирийського; й забили вони Манассію в кайдани, й закували його в ланцюги та й одвели в Вавилон.

12 Та в тісноті своїй став він багати лице Господа, Бога свого, і смирився вельми перед Богом батьків своїх.

13 І помолився йому, і Бог прихилився до його й вислухав благання його й вернув його в Єрусалим на царство його. І пересвідчився Манассія, що Господь є Богом.

14 І після того построїв він знадвірний мур міста Давидового, на західньому боці Геона, долиною аж до приходу в рибні ворота; й протяг його кругом Офела, і підвів його високо. І настановив воєводів по всіх утверджених містах в Юдеї.

15 І повикидав чужоземних богів і ідола з дому Господнього, й усі божниці, які понаставляв на горі при домі Господньому і в Єрусалимі, та й повикидав їх за місто.

16 І поставив наново жертovníк Господній, і приніс на йому жертви мирні й похвальні, і звелів Юдеям, щоб служили Господеві, Богові Ізрайлевому.

17 Але народ приносив ще жертви на висотах, хоч то й Господеві, Богові свойму.

18 Прочі дії Манассіїні і його молитва до Бога свого, і слова пророків, що говорили до його в імя Господа, Бога Ізрайлевого, знаходяться в записях про царів Ізрайлевих.

19 Та й молитва його, і те, що Бог прихилився до його, й усі його гріхи та беззаконності його, і місця, на яких він завів був висоти й поставив образи Астартти та ідолів, перед тим нім упокорився, списані в записях Хозяя.

20 І спочив Манассія при батьках своїх, і поховали його в його домі. І став царем Амон, син його, замість його.

21 Двадцять два роки було Амонові, як став царем,

а два роки царював в Єрусалимі,

²² І чинив невгодне в очах Господніх так, як чинив Манассія, батько його: і всім ідолам, що поробив Манассія, батько його, приносив Амон жертви й служив їм.

²³ І не смирився перед лицем Господнім, як був смирився Манассія, отець його; назворіт, Амон збільшив гріхи свої.

²⁴ І змовились на його слуги його і вбили його в його домі.

²⁵ Але народ землі повбивав усіх, що були в змові проти царя Амона; і постановив народ царем Йосію, сина його замість його.

34

¹ Йосії було вісім років, як став царем, а царював у Єрусалимі трийцять і один рік.

² І чинив він угодне в очах Господніх, і ходив путями Давида, предка свого, і не відхилявся ні праворуч, ні ліворуч.

³ Бувши ще хлопцем, восьмого року свого царювання, почав він обертатись до Бога Давида, предка свого, а дванайцятого року почав вичищати Юдею та Єрусалим від висот і дубров, і від вирізаних та вилитих ідолів.

⁴ І повалили перед лицем його жертovníка Баалів та ідолів, що стояли на їх; і повирубував він сьвящені дерева, а повирізувані та повиливані ідоли поламав і порозбивав на порох, та й порозсипав по могилах тих, що приносили їм жертви;

⁵ Ба і кості жерців попалив на їх жертівниках, і вичистив Юдею й Єрусалим.

⁶ Так само в містах Манассії, й Ефраїма, й Симеона, аж до покоління Нефталієвого, і в спустошених їх околицях,

7 Порозвалював він жертівники й св'ящені дерева, а ідоли порозбивав на порошок, і всі статуї потовк по всій землі Ізраїльській, і вернувся в Єрусалим.

8 Вісімнадцятого року свого царювання, після вичищення землі та дому Божого, послав він Шафана, сина Ацаліїного, та начальника міста Маасею, та Йоаха, сина Йоахазового, дієписця, поновити дом Господа, Бога свого.

9 І прийшли вони до первосв'ященника Хелкії, і віддали срібло, дане на дом Божий, яке левіти, що стояли на сторожі коло порога, зібрали з рук Манассії та Ефраїма, й усіх инчих Ізраїлитян, і з усього Юди та Беняміна, та з осадників Єрусалимських,

10 І віддали до рук майстрам, приставленим до дому Господнього, щоб роздавали його робітникам, що робили в домі Господньому при направі й обнові дому.

11 А вони роздавали теслям і мулярям на закуп тесаного каміння та деревні на вязання та на покрівлю будинків, що їх повалили царі Юдейські.

12 Ці люди працювали щиро коло роботи; а задля догляду за ними були приставлені: Яхат та Обад'я, левіти з синів Мераріїних, та Захарія й Мешуллам із синів Кагатових, і всі левіти, що вміли грати на музичних прирядах.

13 Вони ж були наглядачами за двигарями й наглядали за всіма робітниками при кожній роботі; з левітів же були й писарі й наглядачі, й придверники.

14 Як же вони виймали срібло, дане на дом Господній, тоді Хелкія, св'ященник, знайшов книгу закону Господнього*, дану рукою Мойсея.

15 І почав Хелкія, й сказав писареві Шафанові: Я

* 34:14 Пяту книги Мойсейову. Гляди 4. Цар. 22, 8.

знайшов книгу закону в домі Господньому. І подав Хелкія ту книгу Шафанові.

16 І поніс Шафан книгу до царя, а при сьому приніс цареві звістку: Все, що приказано слугам твоїм, вони роблять;

17 І висипали срібло, яке знайшли в домі Господньому, і передали його в руки наглядчам і в руки виконуючим роботи.

18 Над те оповістив писар Шафан цареві, кажучи: Та й книгу дав мені Хелкія, сьвященник. І читав її Шафан перед царем.

19 Як почув царь слова закону, то й роздер на собі одежу.

20 І дав царь приказ Хелкії і Ахикамові, синові Шафановому, й Абдонові, синові Михеєвому, й Шафанові писареві, і Асаїї, слuzі царському, кажучи:

21 Пійдіть, запитайте в Господа про мене й про оставших в Ізраїлі, і про Юду що до слів сієї знайденої книги; бо великий гнів Господа, що запалав на нас за те, що батьки наші не держали слова Господнього, щоб чинити все написане в сій книзі.

22 І пійшов Хелкія й ті, що від царя, до Олдани-пророчиці, жінки Шаллума, сина Тавкегата, сина Хасринога, доглядника одеж, — а жила вона на другому куті Єрусалиму, — й говорили з нею про се.

23 І сказала вона їм: Так говорить Господь, Бог Ізраїлів: скажіть тому чоловікові, що послав вас до мене:

24 Так говорить Господь: Ось я нашлю пагубу на се місце та на осадників його всі прокляття, написані в книзі, що її читали перед лицем царя Юдейського,

25 За те, що покинули мене й кадили иншим богам, щоб гнівати мене всіма вчинками рук своїх. І гнів мій запалає над сим місцем, і не згасне.

26 А цареві Юдейському, пославшому вас запитати

в Господа, скажіть так: ось як говорить Господь, Бог Ізраїлів, про слова, що ти чув:

²⁷ Тим, що помякшило твоє серце, і ти впокоривсь перед Богом, почувши слова його про се місце й про осадників його, — і ти впокоривсь передо мною, й роздер одержу свою, і плакав передо мною; то й я вислухав тебе, говорить Господь:

²⁸ От я прилучу тебе до батьків твоїх, і зложать тебе в твоє гробовище в спокої, і не побачиш на свої очі всього того лихоліття, що я нашлю на се місце й на осадників його. І принесли цареві відповідь.

²⁹ І послав царь, і зібрав усіх старшин із Юдеї та Єрусалиму.

³⁰ І пійшов царь у дім Господень, а з ним усі Юдеї й осадники Єрусалимські, й священники й левіти, і весь народ від найбільшого до найменшого; і він прочитав їм голосно всі слова книги завіту, знайденої в домі Господньому.

³¹ І став царь на своїму місці, і постановив завіт перед лицем Господа, йти в слід за Господом і держати заповіді його, і об'явлення його, й постанови його з усього серця свого й з усієї душі своєї, щоб здійснити слова завіту, написані в сій книзі.

³² І звелів царь ствердити се клятьбою всім, що знаходились в Єрусалимі і в землі Беняминів; і почали осадники Єрусалимські поводитись по завіту Бога, Бога батьків своїх.

³³ І повідкидав Йосія всю гидоту з усіх земель, що в синів Ізраїлевих; і приказав усім, що знаходились в Ізраїлі, служити Господеві, Богові своїму. І за весь час живоття його не одступали вони від Господа, Бога отців своїх.

35

¹ І справив Йосія в Єрусалимі паску Господеві, і

закололи ягня паскальне чотирнайцятото дня першого місяця.

² І поставив він сьвященників на їх урядах, і заохочував їх до служби в домі Господньому.

³ І сказав левітам, наводившим на путь усіх Ізраїлитян, присьвяченим Господеві: Поставте скриню сьвяту в храмі, що його збудував Соломон, син Давидів, царь Ізраїлів; непотрібно вам носити її на плечах; служіть тепер Господеві, Богові нашому, і народові його, Ізраїлеві.

⁴ Станьте по поколіннях ваших, по чергах ваших, як приказано Давидом, царем Ізраїлевим, і як приказано Соломоном, сином його;

⁵ І стійте в сьвятині по відділах поколінь братів ваших, синів народу, й по розділу поколінь у левітів.

⁶ І заколіте паскальне ягня, і посьвятіться, й приготуйте братів ваших, щоб чинили по слові Господньому через Мойсея.

⁷ І дав Йосія даром синам народу, всім, що там знаходились, із отар ягнят та молодих козлів, усе на жертву паскальню, числом трийцять тисяч, і три тисячі волів. Се з майна царевого.

⁸ Та й князі його давали по щирості даром народові, сьвященникам і левітам. А Хелкія й Захарія, й Ехіїл, зверхники в домі Божому, дали сьвященникам на жертву паскальню дві тисячі шістьсот (овець, ягнят та козлів) і триста волів;

⁹ А Хананія і Шемаїя і Натанаїл, брати його, і Хашавія, і Еїєл і Йоазавад, начальники над левітами, подарували левітам на жертву великодну (овець) п'ять тисяч та п'ятьсот волів.

¹⁰ Так уладжено (все) до служби. І стали сьвященники на своє місце, та й левіти по своїх чергах, по царському наказу.

¹¹ І закололи ягня паскальне. І сьвященники

кропили кроввю, беручи її з рук левітів, а левіти здоймали шкіру.

12 І розділили призначене на всепаленне, й те що малось роздати по відділах поколінь у народі на приноси Господеві, як написано в книзі Мойсейовій. Те ж саме зробили й з волами.

13 І спекли ягня паскальне на жару, по постанові; а мирні жертви варили в казанах, горшках та в ринках, і роздали швидко всьому народові;

14 А потім варили собі й сьвященникам, бо сьвященники, сини Ааронові, робили коло приносин всепалення та коло жиру до ночі; тим то й варили левіти собі й сьвященникам, синам Аароновим, напоследку.

15 А сьпівці, сини Асафові, зіставались на своїх місцях, по постанові Давида, й Асафа, і Емана та Ідитуна, віщого царського, та й воротарі при кожній брамі; їм не було чого відходити від своєї служби, бо їх брати, левіти, варили для їх.

16 Оттак була впорядкована вся служба Господеві того дня, щоб обходити паску і принести всепалення на жертovníку Господньому після приказу царя Йосії.

17 І справляли сини Ізрайлеві, що там були, паску в той час і сьвято опрісноків через сім днів.

18 І не справляли такої паски в Ізраїлі від часів пророка Самуїла; та й зпоміж усіх царів Ізрайлевих не обходив ні один такої паски, яку справив Йосія, й сьвященники, й левіти, й усі Юдеї, й Ізрайлитяне, що там були, й осадники Єрусалимські.

19 Вісімнадцятого року царювання Йосієного сьвятковано сю паску.

20 Після сього всього, що зробив Йосія в домі Божому, пійшов Нехао, царь Єгипецький, на войну до Кархемису на Евфраті; і вийшов Йосія на зустріч

йому.

²¹ І послав Нехао до його посланців сказати: Що мені й тобі, царю Юдейський? Не проти тебе йду я тепер, але туди, де в мене війна. І Бог звелів мені поспішати; не спротивлюйся Богові, що зо мною, щоб він не згубив тебе.

²² Але Йосія не оступився від його, а налагодився, щоб стати до битви з ним, і не послухав слів Нехао з уст Божих, і виступив до битви на рівнині Мегиддо.

²³ І стрільнули стрілці на царя Йосію; й сказав царь своїм слугам: Відведіть мене, бо я тяжко ранений.

²⁴ І звели його слуги його з колесниць, й посадили його на другий віз, що був у його, і відвезли його в Єрусалим. І вмер він, й поховали його в гробовищах батьків його. І плакали Юдея й Єрусалим за Йосією.

²⁵ Оплакав Йосію й Еремія в піснї плакальній; і всі сьпівці та сьпівачки говорили про Йосію в своїх плакальних піснях, відомих до сього часу, й передали їх на вжиток в Ізраїлі; й записані вони в книзі пісень плакальних.

²⁶ Прочі дії Йосії і чесноти його, згідні з приказаним у законі Господньому,

²⁷ І вчинки його, перші й останні, записані в книзі царів Юдейських та Ізраїльських.

36

¹ І взяв народ землі Йоахаза, сина Йосіїного, й настановили його царем замість батька його, в Єрусалимі.

² Було ж Йоахазові двацять і три роки, як став царем, а царював три місяці в Єрусалимі.

³ І скинув його царь Єгипецький, прийшовши в Єрусалим, і накинув на край данину сто талантів срібла й талант золота.

4 І настановив царь Єгипецький царем над Юдеєю та Єрусалимом Елїякіма, брата його, і змінив імення його на Йоакима; а Йоахаза, брата його, взяв Нехао та одвів його в Єгипет.

5 Йоакимові було дваццять п'ять років, як став він царем, а царював він в Єрусалимі одинаццять років. І робив він невгодне в очах Господа, Бога свого.

6 Проти його виступив Навуходонозор, царь Вавилонський, і закував його в кайдани, щоб відвести його в Вавилон.

7 І переніс Навуходонозор часть посуду дому Господнього в Вавилон, і зложив його в своїй божниці в Вавилоні.

8 Прочі дії Йоакима й гидоти його, які він чинив, і які в йому знайдено, списані в книзі царів Ізраїльських та Юдейських. І став царем Ехонїя, син його, замість його.

9 Ехонїї було вісімнадцять років, як став царем, а царював він у Єрусалимі три місяці й десять день. І робив він невгодне в очах Господніх.

10 Через рік послав царь Навуходонозор і звелів взяти його в Вавилон разом із дорогим посудом дому Господнього, і настановив царем над Юдеєю й Єрусалимом Седекію, брата його,

11 Седекії було дваццять один рік, як став царем, а царював він в Єрусалимі одинаццять років.

12 І чинив він невгодне в очах Господа, Бога свого. Він не впокорився перед пророком Еремїєю, що говорив із уст Господніх.

13 І відпав від царя Навуходонозора, взявшого клятьбу з його в імя Бога, — й вчинив тугою шию свою й серце своє таким упрямим, що не обернувся до Господа, Бога Ізрайлевого.

14 До того ще й уся старшина між сьвященниками

й народом грішила багато, йдучи слідом за всіми гидотами поганськими, й поганили дом Господень, що він посвятив в Єрусалимі.

15 І Господь, Бог батьків їх, послав до їх посланців своїх з раннього ранку, бо жалував він свій народ і пробуток свій.

16 Але вони знущались над посланими від Бога й нехтували його словами, й глузували з пророків його, доки не зійшов гнів Господа на народ його так, що не було йому спасення.

17 І навів він на їх Халдейського царя, — а той повбивав молодиків їх мечем в домі св'ятому їх, і не пожалував ні хлопця ні дівчини, ні старого, ні сивого: все віддав Бог в руку його.

18 І увесь посуд дому Божого, великий і малий, і скарби дому Господнього, й скарби царя та його князів, усе попереносив він у Вавилон.

19 І спалили дім Божий, і збурили мур Єрусалимський, і попалили огнем усі його палати, і всі дорогоцінності його поруйнували.

20 І попереводив він у Вавилон всіх, хто зістався від меча, й були вони невольниками його й синів його аж до часу царювання царя Перського,

21 Доки не справдилось слово Господнє через уста Еремії, й земля не відсвяткувала субот своїх. Бо через увесь час запустіння вона суботувала, доки не скінчилось сімдесят років.

22 А першого року Кира, царя Перського, — щоб справдилось слово Господнє через Ереміїні уста, — збудив Господь дух Кира, царя Перського, і він велів оповістити по всьому своєму царству словом і письмом, і сказати:

23 Так говорить Кир, царь Перський: Господь, Бог небесний, дав мені всі царства на землі, й звелів

мені збудувати йому дім в Єрусалимі, що в Юдеї. Хто є поміж вами — з усього народу його, нехай буде Господь, Бог його, з ним і нехай ійде туди.

Біблія свободи
The Holy Bible in Ukrainian, Freedom Bible updated
from translation by P. Kulish and I. Pulyu

Public Domain

Language: Українська (Ukrainian)

Translation by: Panteleimon Kulish

Contributor: Ivan Semenovych Nechui-Levytsky, Ivan Pavlovych Pulyu

Повідомте про помилки тут: <https://forms.gle/PAo2uKZqCNnoZGDe7>

2025-02-05

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 May 2026 from source files dated 12 Dec 2025

1d4fcb6c-e42a-5d5b-a622-85571c976358